

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

KETVIRTADENIS — THURSDAY, LIEPA — JULY 5, 1984

Nr. 132

Aušra. Nr. 33(73)

Apie lietuvių padėtį Gudijoje

(Tęsinys)

Neįtinka kun. Zanievski parapijiečiams, nes jie nori kunigo, mokančio lietuviškai; neįtinka jis ir valdžiai, nes nėra aklas jos įrankis, turi savo liniją. Yra blaivus (o tas valdžios akyse yra blogas ženklas), remontuoja bažnyčią. Nepatenkintas savo būviu Gervėčiuose ir pats kunigas ir žada „bėgti“. Kaip ten bus, nežina, bet, atsiradus BTSR kunigų, mokančių lietuviškai, galėtų susikeisti. 1982 m. Kauno kunigų seminariją baigė asmuo, kilęs iš nelietuviškos Gervėčių parapijos dalies; lietuvių kalbą, aišku, jis išmoko. Tik kažin ar piktos jėgos, dargi iš pačių „dvasinių tėvų“, leis lietuvių kalbą mokančiam kunigui dirbti Gervėčiuose?

Į Gervėčius mėgino kai kas iš Lietuvos atvažiuoti paruošti vaikus pirmajai išpažintinai. Kuomet iškilo atvykimas tuo tikslu iš Lietuvos, gali mums vaizdžiai parodyti atsiktikimas su piliete A. R., kuri 1979 m. liepos mėn. buvo atvykusi į Girių kaimą (Gervėčių par.), norėdama pamokyti vaikus tikėjimo tiesų.

Pareikšimas TSRS Generaliniam Prokurorui (strumpintais)

1979.VII.17 išvykau pas BTSR. Astravo raj., Girių km. gyvenančius lietuvius. Kelionės tikslas buvo plačiau pažinti ten esančių lietuviškų kaimų žmones, pasikalbėti lietuvių senovinių dainų, pasakų. Liepos 20 d., man užėjus svečiuosna į Lukšų namus ir su vaikais žaidžiant lietuviškus žaidimus, mokant lietuviškų dainelių ir skaitant pasakas, bei nuosirdžiai su jais besikalbant, tarp kitko ir apie religiją, į namus atvyko Girių ir Rimdžiūnų mokyklų mokytojai bei apygirtai deputatai, o taip pat Astravo raj. prokuroras Abramovič, pora

tardytojų ir milicijos darbuotojai.

Įsiveržę į kambarį tardytojai ir deputatai pareikalavo dokumentų, kurių su savim neturėjau. Paskui pradėjo piktai ir įžūliai moralizuoti: „Ko jūs čia važinėjate ir kam vežate tas lietuviškas knygas, kam renkate folklorą, kuris nereikalingas nei jums, nei mokslui. Lietuvių kalba šiose salose baigia išnykti, ir gyventojams ji nereikalinga. O jeigu norite su vaikais žaisti ar paskaityti lietuviškų knygų — eikite į mokyklą ir, gavus direktoriaus leidimą, galėsite su vaikais užsiiminti“. Paskui tęsėsi ilgi vaikų kamantinėjimai su grasinimais. Vakare, sustatę aktą, mane išvežė į Astravo miliciją mano asmenybei ir gyvenamajai vietai išaiškinti.

Liepos 24 d. mane iškvietė prokuroras Abramovič užvedė baudžiamąją bylą, kaltindamas mane organizuotu vaikų religijos mokymu ir religinės literatūros platiniu, nors religinės literatūros pas mane buvo rasta tik po vieną egzempliorių. Po tardymo jis pareiškė, kad šį vakarą būsiu išvežta į Lydos specpriėmimo — skirstymo skyrių, kur per mėnesį laiko bus išaiškinta mano asmenybė bei gyvenamoji vieta. Pareiškė, kad esu sulaukyta už valkataivimą. Vis dėlto į Lydą mane išvežė tik liepos 26 d. Astrave buvau patalpinta bjauriai dvokiančioje ir šaltose kameroje kartu su girtuokliams moterimis. Į pastabas dėl netvarkos, nešvaros ir blogo maitinimo milicijos viršininkas visai nekreipė dėmesio.

Lydoje 4 paras mane išlaikė vieno kameroje, kur nebuvo galima net atsigtulti. Patalynės nedavė, gultų nebuvo, o grindys šaltos ir drėgnos. Vėliau mane pervedė į kitą kambarį kartu su valkatomis ir kriminalistėmis. Čia buvo mediniai gultai, bet patalynės nedavė.

(Bus daugiau)

Amerika perka sovietų MIG-21

Londonas. — Britų spauda paskelbė, žinios iš Washingtono, kad viena Amerikos ginklų bendrovė veda derybas su komunistine Kinija dėl kinų gamybos, sovietų konstrukcijos, MIG-21 karo lėktuvų pirkimo. LTV Aerospace and Defense Co. planuojanti pirkti 24 lėktuvus, kurių kaina 3,4 ml. dol. Tie lėktuvai bus kiek pakeisti ir perduoti JAV karo aviacijai treniravimosi tikslams. Amerikiečiai lakūnai, naudodami sovietų lėktuvus, išmoka jų teigiamas savybes ir jų silpnynes. Tokių lėktuvų pasulyje turi Indija, Peru, Nigerija, Suomija ir Egiptas, kuris anksčiau buvo kelis lėktuvus perleides Amerikai.

Sovietai davė Kinijai lėktuvų brėžinius ir padėjo įsirengti fabrikus, kur tie lėktuvai gaminami. Tai buvo gerų santykių dienomis. MIG-21 yra pagrindinis Kinijos karo aviacijos lėktuvas. Paskutiniu metu kinai ieško modernesnių lėktuvų Prancūzijoje, Britanijoje ir Amerikoje.

„Zaliejį“ išmetė Petra Kelly

Bona. — Vakarų Vokietijos „Zalijų“ partijoje gėlė skilimas. Partijos suvažiavimas 120-80 balsais nutarė išmesti vieną svarbiausių savo veikėjų Petra Kelly iš parlamento. Ji galės likti iki ateinančių metų. Jos kritikai kalbėjo konvencijoje, kad panelė Kelly, 36 metų amžiaus, serga didybės manija, „primadonos“ kompleksu, ji vaidinanti „Lady Diana“.

„Zalijų“ partija sudaro įvairios vokiečių grupuotės. Čia veikia pacifistai, įvairūs disidentai, ekologistai, neutralumo šalininkai, feministai ir panašios grupės. Petra Kelly buvo pašalinta iš partijos vadovybės balandžio mėn. Dabar jos priešai siekia ją visai išmesti iš partijos veiklos.

— Prieš atominis ginklus kovojanti taikos grupė paskelbė 12 respublikonų kongresmenų pavardes ir ragina balsuotojus išmesti juos iš Kongreso, nes jie nusistatę prieš ginklų kontrolę.

Amerikos Nepriklausomybės — Liepos 4 dieną — prezidentas Reaganas ir ponija Nancy Reagan ramiai praleido Camp David vasarvietę.

Lietuva pranešime apie žmogaus teises

Aršėjant lietuvių represavimui aprašo š.m. vasario mėn. pasirodęs Valstybės Departamento leidinys „Country Reports on Human Rights Practices for 1983“ (Pranešimai apie Žmogaus Teisių Padėtį įvairiose Šalyse 1983 m.). Lietuvai skirtuose penkiuose puslapiuose (1152-1156) minima, kad toji padėtis 1983 m. pablogėjo ir kad nuo 1981 m. dar intensyviau bandoma eliminuoti nepriklausomą politinę ir religinę veiklą. Ypatingų priemonių imtasi „suvaržyti lenkų lietuvių ryšius ir tuomi išvengti solidarumą panašaus nepriklausomo profesijūnų sąjūdžio užgimimo“. Ūkinė padėtis Lietuvoje pastarųjų metų bėgyje pablogėjusi, ypač jautiamas maisto ir kaikiurių kasdieninio vartojimo trūkumas.

Toliau rašoma apie kunigų Alfonso Svarinsko ir Sigitą Tamkevičiaus, Jadvygos Bieliauskienės, Editos Abrutienės bei kitų nuteisimą ir įkalinimą. Lietuvos baudžiamasis kodeksas turi eilę „neaiškiai suformuluotų straipsnių, kurie apriboja ir panaikina Lietuvos Konstitucijos garantuojamas asmens teises. Pasėkoje, lietuviai netenka apsaugos prieš saivališką suėmimą ar nuteisimą baudžiamojo pobūdžio psichiatrinėje ligoninėje“. Tikslus lietuvių politinių ir religinių kalinių skaičius esąs nežinomas, bet 49 atvejai specifiškai dokumentuoti.

Anot pranešimo, Sovietų valdžios organai taip intensyviai užpildinėja Lietuvos Katalikų Bažnyčią, nes jie bijosi jos vaidmens, kaip „teisių gynėjos ir tautinių jausmų aruodo“. Taip pat bijomasi jos „aktyvių ryšių“ su Bažnyčia Lenkijoje. Nepaisant Sovietų valdžios represijų, Lietuvos Katalikų Bažnyčia tebėra „viena aktyviausių“ religinių bendruomenių Sovietų Sąjungoje. Sovietų valdžia susilaiko nepanaudojusi visų įmanomų represyviųjų priemonių, tuomi „tylomis pripažindama“, kad Bažnyčia turi daug šalininkų lietuvių tautoje ir kad tokia skaitlinga bei aktyvia bendruomenė sunku nustelbti be masinių areštų ir panašių kraštutinių priemo-

nių. Pranešimas mini pavasario mėn. pasirodęs Valstybės Departamento leidinys „Country Reports on Human Rights Practices for 1983“ (Pranešimai apie Žmogaus Teisių Padėtį įvairiose Šalyse 1983 m.). Lietuvai skirtuose penkiuose puslapiuose (1152-1156) minima, kad toji padėtis 1983 m. pablogėjo ir kad nuo 1981 m. dar intensyviau bandoma eliminuoti nepriklausomą politinę ir religinę veiklą. Ypatingų priemonių imtasi „suvaržyti lenkų lietuvių ryšius ir tuomi išvengti solidarumą panašaus nepriklausomo profesijūnų sąjūdžio užgimimo“. Ūkinė padėtis Lietuvoje pastarųjų metų bėgyje pablogėjusi, ypač jautiamas maisto ir kaikiurių kasdieninio vartojimo trūkumas.

Toliau rašoma apie kunigų Alfonso Svarinsko ir Sigitą Tamkevičiaus, Jadvygos Bieliauskienės, Editos Abrutienės bei kitų nuteisimą ir įkalinimą. Lietuvos baudžiamasis kodeksas turi eilę „neaiškiai suformuluotų straipsnių, kurie apriboja ir panaikina Lietuvos Konstitucijos garantuojamas asmens teises. Pasėkoje, lietuviai netenka apsaugos prieš saivališką suėmimą ar nuteisimą baudžiamojo pobūdžio psichiatrinėje ligoninėje“. Tikslus lietuvių politinių ir religinių kalinių skaičius esąs nežinomas, bet 49 atvejai specifiškai dokumentuoti.

Anot pranešimo, Sovietų valdžios organai taip intensyviai užpildinėja Lietuvos Katalikų Bažnyčią, nes jie bijosi jos vaidmens, kaip „teisių gynėjos ir tautinių jausmų aruodo“. Taip pat bijomasi jos „aktyvių ryšių“ su Bažnyčia Lenkijoje. Nepaisant Sovietų valdžios represijų, Lietuvos Katalikų Bažnyčia tebėra „viena aktyviausių“ religinių bendruomenių Sovietų Sąjungoje. Sovietų valdžia susilaiko nepanaudojusi visų įmanomų represyviųjų priemonių, tuomi „tylomis pripažindama“, kad Bažnyčia turi daug šalininkų lietuvių tautoje ir kad tokia skaitlinga bei aktyvia bendruomenė sunku nustelbti be masinių areštų ir panašių kraštutinių priemo-

Irakas sužalojo P. Korėjos laivą

Seoulas. — Pietų Korėjos vyriausybė apgailestavo, kad Persų įlankoje buvo apšaudytas ir padegtas Korėjos prekinis laivas, gabenęs iš Japonijos į Iraną 9,000 tonų pieno. Pietų Korėja greičiausiai uždraus savo prekiniam laivams plaukti į Persų įlanką. Pirmoji tokį draudimą savo laivams paskelbė Turkija. Laivų konvojų netoli Irano Bandar Khomeini uosto puolė Irako aviacija, sužalojusi penkis laivus. Kiti du laivai užplaukė ant toliau Irako išmėtytų minų ir buvo sužaloti. Iranas paskelbė, kad laivų puolimas bus atkeršytas.

TRUMPAI IŠ VISUR

— JAV vyriausybėje kilo susirūpinimas dėl Honduro vyriausybės ėjimų prieš sukilėlius, kovojančius prieš Nikaragvos režimą. Hondure atsirado stipri opozicija prieš bendrus kariuomenės manevers, prieš JAV karines bazines Honduro teritorijoje. Daug pakenkė JAV Kongreso opozicija ir įvairių lėšų mažinimas.

— Maskvoje buvo suimtas svečias iš Izraelio Ephraim Katzir, buvęs Izraelio prezidentas, prieš atvyko kaip chemikas ir mokslininkų suvažiavimą Leningrade. Po susitikimų su sovietų žydais, Katzir buvo KGB sulaukytas, tačiau greit paleistas.

— Gvatemalos konstitucinės asamblėjos rinkimuose gerai pasirodė Tautinė Centro partija, vadovaujama sostinės žurnalisto

— V. Vokietijoje kartu su buvusiu ekonomikos ministru grafu Lambdorffu bus teisiams svarbus Dresner banko tarybos pirmininkas ir buvęs Flick pramonės grupės vykdomas direktorius.

— Bolivijoje suimta apie 100 žmonių, jų tarpe du buvę ministrai, karininkai, policijos pareigūnai. Jie kaltinami perversmo bandymu. Šamokso vadu paskelbtas pulkininkas Rolando Saravia, kuris dar slapstosi.

— Indijos premjerė Indira Gandhi pakeitė Kašmiro provincijos vadovybę. Valstijos seimelyje 12 narių perėjo iš opozicijos partijos į Gandhi vadovaujamą Kongreso partiją.

— Du tūkstantiai penki simtai afganų kas mėnesį pabėga nuo sovietinės okupacijos ir kaimyninį Pakistaną. Nuo sovietų karinės intervencijos Afganistane pradžios, prieš penkerius metus, į Pakistaną jau pabėgo iš viso apie trys milijonai afganų.

— Kanadietis, čekų kilmės Karel Soucek, 37 m., nuplaukė, užsidaręs statinėje, Niagara Falls kriokliu žemyn. Tai pirmas toks žygis nuo 1961 m. Trys žmonės panašiuose bandymuose užsimušė.

— Zambijoje lankosi Pietų Afrikos užsienio reikalų ministras R. Botha. Jis atvyko derėtis su Angolos atstovais ir nesutiktu su Zambijos vyriausybės nariais.

Artėja Izraelio valdžios rinkimai

Tel Avivas. — Artėjant Izraelio parlamento rinkimams liepos 23 d., viešosios opinijos tyrimai rodo vis stipresnę darbiečių partiją, vadovaujamą Shimon Peres. Partija žada per 3 ar 6 mėnesius išvežti visą Izraelio kariuomenę iš Libano, žada pradėti derybas su Jordanu dėl Vakarų kranto žemių, žada keisti Izraelio ekonominę politiką.

Darbo partijos vadas planuoja Libano-Izraelio sienos saugumą pavesti prižiūrėti naujai libaniečių kariuomenei. Anksčiau su Izraeliu bendradarbiaudavo „Laisvojo Libano“ rajono prie Izraelio sienos vadas majoras Haddad. Jis mirė. Dabar Izraelis turi užverbažti libaniečių generalą Antoine Lahad. Šis samdo karius į savo armiją.

Idomu, kad Izraelio okupacija Libane apsunkino karių verbavimą. Libano šįjį musulmonai nesugyveno su palestiniečiais ir pasitiko įžengiančią Izraelio armiją kaip išvadotoją iš palestiniečių jungo. Dabar tie patys šįjį kaimai nemažiau nekentia izraeliečių, kurie, buvo manoma, liks Libane kelis mėnesius, o dabar užsibuvo ir įkūrė vietiniam arabams.

Prieš rinkimus valdantieji Likudo partijai labai kenkia streikai, ekonominė krizė, nepaprastai didelė infliacija. Daugiausia Likudui pakenkė jos steigėjo ir vado, buvusio premjero Begino pasitraukimas iš viešojo gyvenimo. Beginas po savo žmonos mir-

Britų ministeris baigė pasitarimus

Maskva. — Britanijos užsienio reikalų ministris Geoffrey Howe baigė savo vizitą Maskvoje. Jis kelis kartus posėdžiavo su užsienio reikalų ministru Gromyka ir pasikalbėjo su Černenk. Ministeris ragino Kremliaus vadus grįžti prie ginklų kontrolės derybų stalo, nes Amerika nuosirdžiai norinti derėtis be jokių sąlygų. Gromyka pasakė labai pikta kalbą, kurioje smerkė Ameriką, kuri esanti kalta dėl visų pasaulio neramumų. Amerika siekianti derėtis iš jėgos pozicijų. Sovietai pakartoję teigimą, kad prezidentas Reaganas savo paskutinius pareiškimus daro tik dėl artėjančių prezidento rinkimų. Jis jokių derybų nenori, tik bando sudaryti įspūdį, kad jis eina už taiką, pasakė Gromyka.

Ministeris Howe savo pareiškimuose kėlė Afganistano okupacijos klausimą, kėlė žmogaus teisių lažymus. Jis specialiai prikišo Gromykai sovietų elgesį su Sacharovais ir su trim disidentais: Anatoly Ščaranski, Gleb Jakunin ir Anatoly Koryagin.

— Du tūkstantiai penki simtai afganų kas mėnesį pabėga nuo sovietinės okupacijos ir kaimyninį Pakistaną. Nuo sovietų karinės intervencijos Afganistane pradžios, prieš penkerius metus, į Pakistaną jau pabėgo iš viso apie trys milijonai afganų.

— Kanadietis, čekų kilmės Karel Soucek, 37 m., nuplaukė, užsidaręs statinėje, Niagara Falls kriokliu žemyn. Tai pirmas toks žygis nuo 1961 m. Trys žmonės panašiuose bandymuose užsimušė.

— Zambijoje lankosi Pietų Afrikos užsienio reikalų ministras R. Botha. Jis atvyko derėtis su Angolos atstovais ir nesutiktu su Zambijos vyriausybės nariais.

ties užsidarė savo Jeruzalės miesto bute, niekur nesirodo, atmeta reporterių prašymus duoti pasikalbėjimus, atmeta televizijos veikėjų pastangas su juo susitikti.

Rinkimų kampanijose Beginas pasižymėdavo savo karštomis kalbomis, oratorija. Jis mokėdavo uždegti klausytojus arba papiktinti politinius priešus. Dabar Likude nesimato panašių kalbėtojų. Opinijos tyrimai rodo, kad tik 22 nuoš. balsuotojų žada balsuoti už Likudo kandidatus. Stebėtojai bando išgelti, kas atsitiko su Beginu. Kalbama, kad jį prislėgė ne tik žmonos Alizos mirtis, bet ir įsivėlimas Libane. Jį pykina jo įsteigtos partijos veikėjų nesantaika, ginčai, skaldymas. Su tokia partija jis nenorės turėti reikalų, nors kai kurie Izraelio politikai mano, kad Beginas, įsivėlęs į kampaniją, dar galėtų partiją išgelbėti, atstatyti jos prestižą. Darbo partijos vadai bando neišprovokuoti Begino. Savo kampanijos kalbose jie vengia jį užgauti. Kalbėtojai niekad jo asmeniškai nepuola, nekritikuoja.

Abi didiosios politinės partijos ir daugybė mažesnių bando patraukti Izraelio arabų balsus. Izraelyje, neskaitytant okupuotų teritorijų, gyvena 750,000 arabų, Izraelio piliiečių, kurie gali būti renkiami į parlamentą. Jame dabar yra trys arabai, patekę darbo partijos sąrašą. Arabus vilioja buvęs Likudo narys, dabar naujos Yahad partijos steigėjas Ezer Weizman, kuris puikiai kalba arabiskai. Jis žada arabams taiką, lygias teises ir naują politiką su arabų valstybėmis.

Likudui vadovaujant, daug jaunų arabų pasuko į komunistų partijos eiles. Kalbama, kad apie pusė Izraelio arabų gali balsuoti už komunistų partijos kandidatus. Įsisteigė ir nauja tautinė arabų partija, kuri atims arabų balsus iš senų Izraelio partijų.

Izraelyje arabai lygias teises turi tik popieriuje ir sporto srityje. Neseniai Izraelio futbolo rinktinė nugalėjo Airijos futbolininkus (kojinių). Labai gerai pasirodė du Izraelio arabai Rifat Turk ir Zahi Arneli. Šiose rungtynėse žiūrovai arabai palaikė Izraelio rinktinę nemažiau už žydus.

Anksčiau Izraelio rungtynėse su užsienio komandomis vietiniai arabai visada palaikydavo svečių komandas.

Stebėtojai pripažįsta, kad Izraelio rinkimuose arabai suvaidins nemažą vaidmenį, nes jie sudaro 10 nuoš. visų balsuotojų. Pripažįstama, kad labai mažai arabų balsuos už dabartinę valdžios Likudo partiją.

KALENDORIUS

Liepos 4 d.: JAV Nepriklausomybės šventė. Teodoras, Elzbieta, Aldis, Danmilė. Liepos 5 d.: Antanas Zak., Zoė, Vintaras, Lakštutė. Liepos 6 d.: Romulas, Marija Gor., Kutrimas, Ritonė.

ORAS

Saulė teka 5:20, leidžiasi 8:29. Saulėta, temperatūra dieną 85 l., naktį 70 l.

DETROITŲ ŽINIOS

Sukaktuvininkai Walteris ir Helen Mallen-Malinauskai savo auksinės vedybinės sukakties dienoje.

AUKSINĖ VEDYBINĖ SUKAKTIS

Švenčiame įvairias sukaktis, tačiau vedybinė sukaktis kažkodėl malonesnė širdžiai, todėl iškilmingiau ir atšventinama.

Šių metų birželio 17 d. savo vedybų 50-ties metų sukaktį atšventė detroitiečiai Walteris ir Helen Mallen-Malinauskai, kurie yra vieni iš žymesniųjų ankstyvosios lietuvių išeivijos trečiosios kartos atstovų. Auksinės vedybinės sukakties iškilmingas pradedamas šv. Mišiomis šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, o baigtos iškilminga puota su šokiais vietinio restorano salėje.

Arčiau pažvelgus į ankstyvosios Amerikos lietuvių išeivijos gyvenimą, tenka konstatuoti, kad lietuviybė ilgai išsilaikė ten, kur lietuvių buvo jungiami lietuviškų parapijų bei kitų patriotinių organizacijų. Detroito lietuvių kolonija yra viena iš tokių, kur buvo stiprios lietuviškos parapijos, gražiai veikė Lietuvos Vytiai, Katalikių Moterų sąjungos skyriai bei kiti lietuviškos patriotinės orientacijos sambūriai. Tokioje aplinkumoje patriotiniai brendimo ir mūsų sukaktuvininkai Walteris ir Helen Mallen-Malinauskai.

Tad jų auksinės vedybinės sukakties proga verta arčiau pažinti mūsų malonių detroitiečių gerai pažįstamų bei veiklių šv. Petro parapijos parapiiečių gyvenimą bei jų veiklą Detroito lietuviškame telkiniyje. Walteris Mallen-Malinauskas gimė Pensilvanijos valstijoje, o Helen Vasiliauskaitė Chicagoje, tačiau jų gyvenimo keliai atvedė juos į Detroitą, kur 1934 metais sukūrė šeimą. Nuo pat įsikūrimo dienos Detroito abudu jauni ir energingi Amerikos lietuviai įsijungia į lietuvišką šv. Petro parapiją ir jos veiklą bei įstoja į Lietuvos Vytų jaunimo organizaciją, su kuria iki šios dienos jų ryšiai nėra nutrūkę. Čia pažymėtina, kad Helen Vasiliauskaitė-Mallen-Malinauskienė, kartu su žymia Amerikos lietuvių veikėja Elzbieta Pauraziene buvo viena iš kūrėjų Katalikių Moterų sąjungos Detroito. Tad visiškai pelyntai klebono kun. Kazimiero Butkaus pastangomis sukaktuvininkai apdovanoti šv. Tėvo palaiminimo plakete, ku-

rią iškilmingai vaišių metu jiems įteikė šv. Petro parapijos tarybos pirmininkė Lilė Petravičienė.

Nuo 1950 metų perėmė savo tėvų Vasiliauskų lietuviškos Chemberlain kėpyklos vadovavimą, tris dešimtmečius su viršum sėkmingai vertėsi versle parūpindami Detroito lietuviams bei kitoms tautinėms grupėms skanią lietuvišką duoną.

Čia reikia priminti, kad sukaktuvininkai niekad nepamiršdavo lietuviškų parapijų ir kitų lietuviškų organizacijų renginius velti ap rūpinti savos kėpyklos kepsniais, o savo reklamomis paremti Detroito veikiančias radijo valandėles. Šiuo metu šiedu taurūs Amerikos lietuviai užsitarnautai poilsiauja, tačiau vis dar nepailstamai reikiams Detroito lietuviškoje veikloje savo darbu bei auka.

Linkėtina mieliems sukaktuvininkams Walteriui ir Helen Mallen-Malinauskams Auksiausiojo palaimos ir daug šaunų ir saulėtų jų gyvenimo rudens dienų.

A. Misiūnas

GIESMYNO REIKALU

Bažnytinio giesmyno reikalas, iškeltas pernai gruodžio mėn., susilaukė atgarsį parapietuose, kurie savo aukomis tą sumanymą parėmė: Čižauskai, Sukauskai, Ribinskai, G. Bulotienė ir P. Jocius. Viso suaukota 125 doleriai. Suprantama, kad tos sumos neužtenka, tačiau tikimasi daugiau aukotojų, kai bus žinoma, jog giesmių parinkimas jau vykdomas ir tuoj bus sudaryta redakcinė komisija. Apie pageidaujamas giesmes gali pasisakyti visi parapietiai įteikdami raštus savo pageidavimą, kuriuos nedelsiant galima įteikti kiekvieną sekmadienį man, ar parapijos klebonui kun. Alfonsui Babonui.

Giesmyne kiekviena giesmė bus atspausdinta su gaidomis dviem balsams su patogią tonaciją giedoti visiems dalyviams. Bus ir keturbalsių giesmių tinkamų giedoti mišriam chorui. Pareikšdami pageidavimus, nepamirškite ir tradicinių advento, kalėdinių, gėvėnijos ir velykinių giesmių. Nemažiau mums yra brangios ir tradicinės religinės — patriotinės giesmės ir naujos giesmės, kurias girdite per lietuviškas pamaldas šv. An-

tano parapijos klaseje. Prieš susirinkimą Tautos fondo Detroito skyriaus pirmininkas Jurgis Mikaila savo žodyje pareiškė, kad Giedraičio pasakymu, jis yra geriausias; jo patarimais naudojantis aukų rinkimas pasidarė našesnis. Atspausdinti aukotojams diplomai, kurie yra duodami: aukojusiems 300 dol. ir daugiau su paprastu antspaudu ir aukojusiems 1000 dol. ir daugiau — auksiniu antspaudu. Diplomai buvo įteikti: Vincui Tamošiūnui, Stasiui Bartkui, Stasio Butkaus šaulių kuopai, Kaziu Sragauskui ir Alfonsui Lukui. Kitiems diplomai įteikti anksčiau.

S. Sližys

PAVERGTŲ TAUTŲ MUGĖ (FESTIVALIS)

Pavergtų tautų mugė ir minėjimas jau čia pat. Šmet pavergtos tautos grįžo į pavergtų tautų savaitgalį, liepos 13, 14 ir 15. Minėjime šeštadienį, liepos 14 d., 7:30 pagrindinę kalbą pasakys gen. U.S. Singlow. „Audinio“ šokėjai, vadovaujami Rusnės Kasputienės, atliks programą liepos 14 d., 6 ir 8:30 val. vakare. Kultūros klubas papuoš tautybių Kultūros kambario lietuvių skyrių tautinio meno dirbiniais. Visas tris dienas veiks lietuviška virtuvė, tvarkoma Sofijos Sirutavičienės. Jai reikia talkininkų ir maisto gaminių, kurių iki šiol tautiečiai pakankamai pagamindavo. Rengėjai tiki, kad aukotojų dosnumas ir šmet nebus sumažėjęs. Laukiama gausaus pavergtų tautų žmonių dalyvavimo. Gen. Singlow kalba turėtų visus dominuoti. Jis buvo JAV kariuomenės dalinių Pietų Korėjoje viršininkas. Norintieji festivalį paremti skambinkite 554-4368, arba 553-3013.

B.B.

METINIS SUSIRINKIMAS

Stasio Butkaus šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyko 1984 m. birželio 27 d. Šv.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

PAGALBA JOS LABIAUSIAI REIKALINGIEMS

Baisiojo birželio trėmimų ir dabartinių Lietuvos kančių minėjimai jau aštuoneri metai išstvermingai vykdomi St. Mary's — ne lietuvių — parapijoje Bristol, R.I.

Prancūzas Victor G. Mathieu su šeima, dalyvaujant Vytų 103 kuopai, bei vyčiams iš Conn. ir Mass., su rengia kasmetinius minėjimus. Šiemet dar garsiau ir stipriau jie kėlė protestą balsą prieš Lietuvos pavergimą. Tenka pabrėžti, kad rengėjas yra tas pats Victor Mathieu, kuris pernai Lietuvos tautininkos Katedrai paaukojo 2000 dolerių. Jis ir toliau ieško ir suranda paramos lietuvių išlaisvimo tvirtovei kitataučių tarpe.

Birželio 9 d. minėjimas prasidėjo pamaldomis už Lietuvos kankinius. Iškilmingas šv. Mišias aukojo Norwich, Ct. vyskupas Daniel P. Reilly. Jam asistavo St. Mary's parapijos klebonas William C. O'Connell, kun. prof. Antanas Jurgelaitis, OP ir keletas (4) kunigų iš kaimyninių apylinkių bei kun. Antanas Valiūška iš Arizonos. Vyskupas ragino nepamiršti kankinamų brolių — seserų Lietuvoje. Kun. Jurgelaitis pamokslė priminė 1940 birželio, vėlesniais ir dabartines aukas, kunigų įkalbinimus. Jų gilios mintys stipriai rėmė didint pastangas Tėvynės kan-

mirusius narius įamžino Tautos fonde, ar Laisvės izde 3,395 dol. įnašais.

Kuopos finansinę padėtį pranešė išdinininkas Matas Baukys. Revizijos komisijos aktą perskaitė Kazys Ražauskas. Pranešimai išdiskutuoti ir priimti.

Paskirta aukų: Lietuvos teisėms ginti nuo K.G.B. puolimų 250 dol. Po 100 dol. „Draugui“, „Dirvai“, „Kariui“ — „Tremties Trimitui“ ir Laisvės olimpiadai. Po 50 dol. — Vytauto Dižojo šaulių rinkinei ir Vlodo Pūtvio šaulių kuopai abiem vienetams švenčiant 30 metų sukaktį. Radijo valandėlėms „Lietuvių Balsas“ ir „Lietuvių Melodijos“ paremti, įteikta po 25 dol. Kent State universitetui — 100 dol. auka.

Nutarta anglų kalba išleisti Sibiro kankinys Meilienės parašytą knygą, surengti išvyką Sofijos ir Adolfo Vasiliūnų sodyboje. Danutė Petronienė pakviesta atgaivinti kuopoje veikusį kankininkų būrelį.

Sudarytos komisijos: L.S.S.T. Statuto k-jos projektui peržiūrėti, jį papildyti ar pakeitimus padaryti — Jonas Svoba, Antanas Norus, Jonas Šostakas ir Eugenija Bulotienė. Renginių — Edvardas Milkas, Stasys Šadeika, Bronė Selenienė ir Eugenija Bulotienė. Ligonių lankymo — kun. Alfonsas Babonas, Lidija Mingelienė ir Kazys Ražauskas. Kapų priežiūros — Lidija Mingelienė, Ona Šadeikienė, Bronė Selenienė ir Jonas Bartkus.

Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. Susirinkime dalyvavo 31 šaulys, — šaulė ir svečiai iš Los Angeles Petras Sakas.

Kun. Alfonsui Babonui sukalbėjus maldą, kuopos sešiu šaulių buvome pavaišinti užkandžiais ir kavute.

A. Grinius

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

PAGALBA JOS LABIAUSIAI REIKALINGIEMS

Baisiojo birželio trėmimų ir dabartinių Lietuvos kančių minėjimai jau aštuoneri metai išstvermingai vykdomi St. Mary's — ne lietuvių — parapijoje Bristol, R.I.

Prancūzas Victor G. Mathieu su šeima, dalyvaujant Vytų 103 kuopai, bei vyčiams iš Conn. ir Mass., su rengia kasmetinius minėjimus. Šiemet dar garsiau ir stipriau jie kėlė protestą balsą prieš Lietuvos pavergimą. Tenka pabrėžti, kad rengėjas yra tas pats Victor Mathieu, kuris pernai Lietuvos tautininkos Katedrai paaukojo 2000 dolerių. Jis ir toliau ieško ir suranda paramos lietuvių išlaisvimo tvirtovei kitataučių tarpe.

Birželio 9 d. minėjimas prasidėjo pamaldomis už Lietuvos kankinius. Iškilmingas šv. Mišias aukojo Norwich, Ct. vyskupas Daniel P. Reilly. Jam asistavo St. Mary's parapijos klebonas William C. O'Connell, kun. prof. Antanas Jurgelaitis, OP ir keletas (4) kunigų iš kaimyninių apylinkių bei kun. Antanas Valiūška iš Arizonos. Vyskupas ragino nepamiršti kankinamų brolių — seserų Lietuvoje. Kun. Jurgelaitis pamokslė priminė 1940 birželio, vėlesniais ir dabartines aukas, kunigų įkalbinimus. Jų gilios mintys stipriai rėmė didint pastangas Tėvynės kan-

mirusius narius įamžino Tautos fonde, ar Laisvės izde 3,395 dol. įnašais.

Kuopos finansinę padėtį pranešė išdinininkas Matas Baukys. Revizijos komisijos aktą perskaitė Kazys Ražauskas. Pranešimai išdiskutuoti ir priimti.

Paskirta aukų: Lietuvos teisėms ginti nuo K.G.B. puolimų 250 dol. Po 100 dol. „Draugui“, „Dirvai“, „Kariui“ — „Tremties Trimitui“ ir Laisvės olimpiadai. Po 50 dol. — Vytauto Dižojo šaulių rinkinei ir Vlodo Pūtvio šaulių kuopai abiem vienetams švenčiant 30 metų sukaktį. Radijo valandėlėms „Lietuvių Balsas“ ir „Lietuvių Melodijos“ paremti, įteikta po 25 dol. Kent State universitetui — 100 dol. auka.

Nutarta anglų kalba išleisti Sibiro kankinys Meilienės parašytą knygą, surengti išvyką Sofijos ir Adolfo Vasiliūnų sodyboje. Danutė Petronienė pakviesta atgaivinti kuopoje veikusį kankininkų būrelį.

Sudarytos komisijos: L.S.S.T. Statuto k-jos projektui peržiūrėti, jį papildyti ar pakeitimus padaryti — Jonas Svoba, Antanas Norus, Jonas Šostakas ir Eugenija Bulotienė. Renginių — Edvardas Milkas, Stasys Šadeika, Bronė Selenienė ir Eugenija Bulotienė. Ligonių lankymo — kun. Alfonsas Babonas, Lidija Mingelienė ir Kazys Ražauskas. Kapų priežiūros — Lidija Mingelienė, Ona Šadeikienė, Bronė Selenienė ir Jonas Bartkus.

Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. Susirinkime dalyvavo 31 šaulys, — šaulė ir svečiai iš Los Angeles Petras Sakas.

Kun. Alfonsui Babonui sukalbėjus maldą, kuopos sešiu šaulių buvome pavaišinti užkandžiais ir kavute.

A. Grinius

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokesčių, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00.

• Redakcija straipsnius laisvo savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neteisingai. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Kam reikalingas mintytojas? Jis patiekia minčių tiems, kurie negalvoja. Tai reiškia, kad visada bus didelis maistandžio kūrinių poreikavimas.

F. Vanderem

Dr. Peter T. Brazio ofisų perėmė

DR. VIJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė: vidurios ligos

2434 West 71st Street

Tel. HE 4-5849

Val: pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6-30; šešt. tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford

Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004

Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabinatų perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val: pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067, arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — 233-8553

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JO K Š A

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Dr. Juozo Meškauskio ofisų perėmė

T. RAMA, M.D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Tel. 434-1818 ir 476-3344

Res. 852-0889

Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 p.p. Tik susitarus

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PŪSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val: antr., 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p. Sešt. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 460-7298

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Pirm., antr., ketv. ir penkt. valandos pagal susitarimą

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA

2636 W. 71st Street

Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.

Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.

Sustarimui skambinti 436-5566

Val. pagal susitarimą.

24 val. „ansvering s.“ Tel. 242-3846

Dr. Upendra C. Shah

Vidurios ligų specialistas

Diabeto, thyroid'o, impotencija

ir kitų harmoninių negalavimų

2454 W. 71 St. Chicago

Tel. 778-5099

Val. pagal susitarimą.

24 val. „ansvering s.“ Tel. 242-3846

DR. EDMUNDAS VIŽINAS

Specialybė — Vidurios ligų gydymas

Kalbama lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. 585-7755

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

o-8 antr. 12-o penkt. 10-12, 1-o

6-8 antr. 12-o penkt. 10-12, 1-o

6-8 antr. 12-o penkt. 10-12, 1-o

6-8 antr. 12-o penkt. 10-12, 1-o

„Kas gesina olimpinį fakelą?“

KLAUSIA IR ATSAKO UNIFORMUOTOS MINTIES BRIGADA

„Kas gesina olimpinį fakelą?“ — gegužės 11 d. vilniškėje „Tiesoje“ klausia ir iš New Yorko telegrafu atsako Vilius Kavaliauskas, jaunas kompartijos žurnalistas, šiuo metu „Moscow News“ agentūros korespondento titulu gyvenęs ir veikiąs Amerikoje. Jo straipsnis vertas dėmesio ne tik kaip komentaras apie besiantinančią olimpiadą, bet ir kaip „tarybinio žurnalizmo“ deimantukas.

Tokie rašiniai normaliai prasideda „eilinių“, „paprastų“, „dorų“ buržuazinių šalių piliečių apklaušėjimu. Ir Kavaliauskas, pagal žanro taisyklę, pasikalba su keletu „paprastų amerikiečių“. Tai svarbi sąvoka, nes „eiliniai amerikiečiai“ — tai tie „gerieji jankiai“, kurių pasisakymai atstovauja „liaudies“ nuomonei ir sudaro kontrastą visokiems „reakcionaliems emigrantams“, „imperialistinės Washingtono politikos“ rėmėjams, „karo kurstytojams“... Tiesa, šiomis dienomis jau ne daugiau begirdime apie „Uol Stryto vampyrus“ — gal dėl to, kad tikėdamiesi pelningų sandėrių, kai kurie amerikiečių biznierių ragina Reagano vyriausybę nuolankiau dėtis su Tarybų Sąjunga.

Perskaite tą „paprastų amerikiečių“ pasisakymus Kavaliauskui, ir vėl įsitikiname, kad didžiausia tarybinės žurnalistikos stiprybė — jos magiškoji galia. Visi apklaušintieji, seni ir jauni, aliai vieno smerkia Reagano administraciją ir chorų kartoją, kad būtent dėl jos, tos administracijos, „kaltės“ šiemet tarybiniai sportininkai negalės dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Ir čionykštį skaitytoją dar labiau užmponuoja faktas, jog Amerikoje gimę ir auge „eiliniai amerikiečiai“ paraidžiui kalba Maskvos propagandiniu žargonu. Tokios stebuklingos metamorfozės teįmanomos tikrai „tarybinė“ spaudoj!

„Paprastų amerikiečių“ chorui pasibaigus, seka olimpinį žaidynių vietovės aprašymas. Įsibėgėjusi Kavaliausko plunksna pavertė Los Angelesą — pragarą ratu, tegalinčiu „didžiuliu nebent puslapiu iš niūrios nusikaltimų istorijos“. Mafijos užvaldytame mieste siaučia nuolatinės skerdynės, o vietinė policija „paprastai beįėjiskai nuleidžia rankas“. Kavaliauskas net ir nebemini Los Angeleso gyventojus varginančio, priežodiniu tapusio „smogo“, nes jo nupiešto baisenybių panoramoje ta įkyri migla atrodytų per daug triali.

Los Angeles miestas yra apilankę tūkstančiai „tarybinų“ turistų, įskaitant nomenklatūrinius ar šiaip mirtinuosius lankytojus iš Lietuvos. Ar ne stebuklas, kad iki šiol dar nė vieno jų nepaskerdė ir nepagrėbė? Nepaisant to, kad ten sėlsta ne vien tik Mafija, bet ir tokie „pavojingiesi gaivalai“, kaip Simas Kudirka, Vladas Šakalys ar Aloyzas Jurgutis... Matyt, ir siaubingame užsė-

nyje tarybinius piliečius, lyg fantastinių romanų herojus, supa ir saugo nematomas „brandaus socializmo“ šarvas.

Ar svarbu, kad Los Angeles — absoliučiai neaktualus, nes „tarybinėje visatoje“ realybė yra tik tai, ką šiandien skelbia Kremliaus propagandos ministerija, o vadinamieji „faktai“ tėra paprastas buržuazinis nesugebėjimas įžvelgti tos gilesnės tikrovės, kuria vadovaujasi Kavaliauskas, Kazakevičius ir visi kiti Lietuvos agitpropinių spartuolių brigados nariai.

Kavaliausko tarybinis pasipiktinimas rusūciais sukunkuliuoja, kai jis pamini „Ban the Soviets — Uždrausti tarybinis“ koaliciją. Anot jo, toje „politinių gengsterių“ organizacijoje aktyviai reiškesi ir lietuviai „buržuaziniai nacionalistai“, kurie savo „pagrindiniu uždaviniu paskelbė provokuoti ir net grobti tarybinius piliečius, kitų socialistinių šalių sportininkus“. Girdi, buvę atvirai pasakojama, kaip ruošiami „konspiraciniai butai, kuriuose bus slepiami pagrobtieji“. Ši „žmonių medžioklė“, priduria jis, buvo ruošiamą policijos ir Federalinio tyrimų biuro aki-vaizdoje.

Tokios pasakos patvirtina, kad praėjus daugiau kaip trisdešimčiai metų nuo Stalino mirties, nuogas melas tebėra esminis tarybinio žurnalizmo elementas. Su „Uždrausti tarybinius“ koalicijos tikslais ir pareiškimais galima sutikti ar nesutikti. (Apie tai išsamiai diskutuota ir visokeriopai pasisakyta ir iševijos lietuvių spaudoje.) Tačiau ši koalicija niekada nekalbėjo apie žmonių grobimą. Jos atstovai buvo įsitikinę, kad daugelis sportininkų iš Sovietų Sąjungos bei Rytų Europos valstybių patys mėgins pabėgti ir pasiprašys politinio prieglobščio. Tokiems buvo žadama padėti, juos priglauti šilauose vietose. Bet Kavaliausko lūpose tai jau virsta žmonių grobimu!

Nuo šio straipsnio niekuo nesiskiria ir kiti Lietuvos oficialioje spaudoje pasirodę komentarai apie olimpinės žaidynės. Kiekvienas žodis nusikopijuotas iš Maskvoje nukaltų šablonų. Anei vienos savitos minties ar originalios idėjos: anei vieno nors ir kukluo klausuko, nors ir mikroskopinio kryptelėjimo nuo Maskvos linijos. Juos beskaitant, susidaro įspūdis, kad lietuvių „tarybiniai“ žurnalistai vengia net ir nusicaudėti, jei iš Maskvos tam nebuvo duota ženklų. Taigi Kremlius gali būti visiškai ramus: iki kokio nors eurokomunizmo mūsų tarybininkams dar labai toli...

J. Pa.

VIENAS IŠ TŪKSTANČIO

Pasaulyje matome daug veidų, bet mes patys negalėtume pasakyti, kodėl staiga įstringa vienas iš mūsų atmintį. Ypatybė, kuria jis mus patraukia, yra ne tik jo grožis, dar yra kažkas kita: tautai yra slėpiningas jo vidaus

pasaulis, kuris taip retai žmogaus veide visai aiškiai atsispindi. Kur tai įvyksta, tada toks veidas iš tūkstančio kitų išsiskiria ir niekad mūsų nebeapleidžia.

R. Tagore

GLOBOTI PABĖGUSIUS IŠ SOVIETŲ SĄJUNGOS

Atviras laiškas Baltų Laisvės lygai

(Pabaiga)

Stebint Baltų Lygos veiklą, man susidarė nuomonė, kad ši organizacija nieko nesiruošė skatinti pabėgti. Ji ruošėsi suteikti informaciją, kaip galima įgyvendinti tai, išvengiant susidūrimo su KGB, tiems, kurie norėtų pasilikti laisvajame pasaulyje. Ji taip pat ėmėsi atakomybės už pabėgusius sportininkus prieš KGB šantažą bei jos galimus teroristinius veiksmus. Visiems gerai žinomas Česio atvejis (ir kai kurių kitų tarybinų sportininkų), kada jie buvo pagrobti ir prievarta pagabenti į TSRS. Užsienio šalių policija, kaip taisyklė, nepajėgia užtikrinti tokiems asmenims saugumo. Taigi Baltų Lygos atstovai ruošėsi užtikrinti norintiems pasilikti Vakaruose sportininkams tai, kas svarbiausia — informaciją ir saugumą. Ryšium su šiuo norėtųsi paminėti, kad žūrint mūsų, tarybinių piliečių, akimis, padėti norintiems pabėgti iš socialistinio lagerio persekiojamiems asmenims (o kiekvienas, bent kiek kritikuojantis režimą arba pareiškęs norą išvykti iš TSRS jau yra persekiojamas!) yra garbinga kiekvieno doro žmogaus pareiga. Istorija parodė, kad tie, kurie prieš keletą dešimtmečių padėjo pabėgti iš nacistinės Vokietijos persekiojamiems asmenims, šiandieną susilaukė pagarbos ir vertinimo kaip didvyrių. Mes neabejojame, kad ateityje tokias pat garbės susilauks ir tie, kurie šiandien padeda pabėgti persekiojamiems iš pavergtų tarybų lagerio.

Toliau straipsniuose buvo keliamas klausimas: ar verta bėgti iš Tarybų Sąjungos? „Kur žmogus savo tautai naudingesnis — ar pasilikdamas tėvynėje, ar pasitraukdamas į užsienį?“ Bet ne kiekvienas juk pasirošęs kovoti ir eiti į kalėjimą, lagerį ar psichiatrinę ligoninę. Daugumas norėtų išvažiuoti dėl religinių, moralinių sumetimų, dėl to, kad nepajėgia priimti svetimą jiems komunistinę ideologiją arba neturi vilties realizuoti tėvynėje savo idėjas bei sugebėjimus (tai labiausia liečia mokslininkus, rašytojus, artistus). Ar naudingi savo tautai kolaborantai — į šį klausimą atsakyti negalėčiau.

Buvo paliesta straipsniuose ir labai diskutinė tema: Kadangi „lietuvių tauta yra maža, todėl... skatinti tautiečius bėgti iš tėvynės reiškia

DR. A. PRANSKEVIČIUS

statyti tautinės gyvybės praradimo interesą į antrą vietą“. Į tai aš norėčiau atsakyti su šypsena: kraukitės lagaminus ir tučiuojau važiuokite į Lietuvą. Be eilės gausite butą (nereikės laukti 15 metų, kaip paprastai tarybinėms piliečiams), teisę nusipirkti automobilį, baldus (nereikės laukti eilėje 5 metus), darbą pagal specialybę, nemokamą medicinos aptarnavimą, o taip pat pirmųjų trejų metų laikotarpį prieš atvykimą kompensuoti jūsų buvusius uždarbius užsienyje. Visa tai tiesa, ne komunistinė propaganda! Tarybinė valdžia jau keliasdešimt metų skatina reemigraciją. Deja, tokių reemigrantų atsiranda labai nedaug, o ir tie patys, kaip taisyklė, pagyvenę kelerius metus Tarybų Lietuvoje, deda pastangas sugrįžti atgal į užsienį. Deja, toli gražu ne visiems tai pavyksta.

Kas gi laukia naują tarybinę pabėgėlį Vakaruose? Ne paslaptis, kad kiekvienas žmogus, atsiradęs svetimoje šalyje, susiduria su eile problemų. Juo labiau išvys iš komunistinės šalies. Išvykdamas jis turėjo palikti visas savo per gyvenimą sukauptas materialines gėrybes Tarybų Sąjungoje — pinigų, butą, baldus, brangius daiktus, netgi knygas bei savo patio kūrinius (nepublikuotus mokslinius darbus, literatūrinius veikalus...). Netgi išvažiuojantieji iš Tarybų Sąjungos oficialiai su valdžios leidimu neturi teisės pasiimti su savimi

jokių vertybių. Mokslo bei Leningrado muitininkai nuima nuo rankos auksinius laikrodžius, žiedus, papuošalus, foto aparatą, atima netgi kai kuriuos drabužius. Šitai gali lydėti oficialiai, iš savo asmeninio patyrimo. Betgi tie, kurie ruošiasi išvažiuoti iš Tarybų Sąjungos arba pabėgti, tai žino. Taigi pirmiausia naujas tarybinis emigrantas susiduria su ekonominėmis problemomis.

„Draugo“ straipsnyje buvo diskutuojamas šis klausimas. Buvo kalbama, kad kai kuriems iš jų pilną materialinį išlaikymą suteikė Balfio organizacija. Bet „ar Balfas galėtų tokią našta prisiimti, jeigu ji staiga dešimteriopai padidėtų?“ Reikia pažymėti, kad panašų į Balfą labdarybių organizacijų Amerikoje yra dešimtys (o gal būtų ir šimtai). Gerai, jeigu jos sugeba padėti pabėgusiems iš socialistinio lagerio. Bet jokios sprendžiamos reikšmės pabėgėlio gyvenime jos neturi. Turbūt visiems yra žinoma, kad JAV yra vyriausybės patvirtintas „pabėgėlio“, vadinamo „Refugee“, statusas, kuris apima ne tik kelis šimtus pabėgusių iš Tarybų Sąjungos, bet ir dešimt tūkstančių pabėgėlių iš kitų totalitarinių komunistinių bei nekomunistinių šalių. Yra specialios vyriausybės programos tiems pabėgėliams remti.

Didesnė problema pabėgėliui yra anglų kalba. Reikia pasakyti, kad maždaug pusė kontingento tarybinių mokleivių (mokinį bei studentų) privalomai mokosi anglų kalbą. Deja, kita pusė mokosi vo-

keičių, prancūzų ir ispanų. Bet ir čia ypatingų sunkumų neturėtų būti. Daugumas iš pabėgėlių yra jauni žmonės, todėl ir išmokti jiems svetimą kalbą neturėtų būti taip sunku. Gaila, kad lietuvių iševijos bendruomenėje nepapraktikuojama vadinama „savanorių pagalba“. Būtų didelė parama naujesiems iševiams, jeigu lietuvių studentų tarpe arba nedirbančiųjų atsirastų žmonių, kurie sutiktų keletą valandų į savaitę skirti anglų kalbos treniravimui. Tai plačiai yra daroma žydų bendruomenėje. Paprastai prie vieno naudojimo emigranto priskiriamas vienas savanoris, su kuriuo jis palaiko nuolatinį ryšį. Turėdama galimybę ruošius kalbėti angliškai, naujasis emigrantas greitai perima šnekamosios kalbos niuansus. Kaip taisyklė, toks savanoris atlieka ir kuratoriaus vaidmenį. Jis gali suteikti naujam emigrantui reikiama informaciją, duoti patarimą, kas yra nepaprastai svarbu žmogui, niekuomet negyvenusiam laisvame pasaulyje. Jei studentas mokosi sociologijos, istorijos, etnografijos, kalbos ar politinių mokslų specialybėje, tai tokie pašnekėsiai su naujuoju emigrantu gali būti naudingi ir jam pačiam.

Bet grįžkime prie pokalbio temos. Straipsnyje „Drauge“ rašoma: „Jeigu jau viliojame tokius (sportininkus, A.P.) pasilikti Vakaruose, turime būti tikri, kad galime jiems duoti tai, ko jie iš Amerikos tikisi. Bet ar iš viso žinome, kas tai yra, atsižvelgiant į tai, kad jie gal patys tikisi to, ko jiems čia Amerikoje nėra ir gal nebus?“

Dar ir dar kartą reikia pažymėti, kad didžioji dauguma nusprendusių palikti Tarybų Sąjungą išvyksta iš tenai ne ekonominiais sumetimais. Beveik visi žinomi tarybiniai disidentai, kurie galų gale atsidūrė užsienyje, turėjo Tarybų Sąjungoje geresnes ekonomines sąlygas. Turėjo, bet nenorėjo. Taigi iš nusivylusių gali būti tikrai labai mažai tų, kurie atvyko čia materialiniais sumetimais. Betgi grįžti niekas nedraudžia (Godunovas atvejis New Yorke, Polovčakų atvejis Chicagoje ir t.t.)

Straipsniuose daug dėmesio buvo skiriama Baltų Lygos veiklai. Kaip ją vertinti? Ar ta veikla pozityvi, ar negatyvi? Kokios reikšmės ji turi lietuvių iševijos atžlvių? Kokie šios organizacijos strateginiai išskaičiavimai ir kokius rezultatus jie davė?

Man atrodo, kad jokių ypatingų išskaičiavimų čia nebuvo. Tai doros organizacijos dorų žmonių spontani-

veikla. Kada tarybinės vyriausybės nurodymu pereinų metų vasarą buvo numuštas Korėjos keleivinis lėktuvas ir žuvo daug nekaltų žmonių, visas pasaulis pasmerkė šią barbarišką akciją. (Reikėtų stebėtis tais, kurie šį įvykį stengėsi nutylėti). Žinoma, prieš šalį, kuri terorizmą laiko savo valstybinės doktrinos dalimi, turi būti imamasi sankcijų, kitaip tai reikštų pritarimą panašioms veiksmams. Visiškai natūralu, kad buvo iškeltas klausimas dėl uždraudimo Tarybų Sąjungai dalyvauti pasaulinėje sporto olimpiadoje. Juo labiau, kad Tarybų Sąjungai sportinė dalyvavimas visuomet yra didelės reikšmės politinė akcija. Kada Tarybų Sąjunga okupavo nepriklausomą ir neprisijungusią šalį — Afganistaną, natūralu, kad tos šalies žmonės visuomet ir visur reikš savo protestą okupantui, tol, kol ši okupacija tęsiasi. Ir savaime suprantama, kad visų geros valios žmonių priedermė parenti jų teisėtus siekius. Jeigu Tarybų Sąjunga jau keliasdešimt metų okupacijoje laiko Pabaltijo valstybes, Ukrainą ir kitas anksčiau nepriklausomas šalis, tai savaime aišku, kad šių tautų atstovai visuomet ir visur reikš savo pasipiktinimą ir protestą prieš vykdomą jų tautų atžlvių genocidą. Ir visų mūsų pareiga tas jų pastangas visokeriopai remti. Būtų keista, jeigu, atvykus į pasaulinę olimpiadą oficialiems Tarybų Sąjungos atstovams, nebūtų ruošiamos ten protesto demonstracijos. Toks nutylėjimas būtų lygus savo tautinių interesų išdavimui. Ir visiškai natūralu, kad pavergtų šalių atstovai užsienyje pasirošę suteikti pagalbą savo tautiečiams, pasiryžusiems pabėgti iš komunistinės vergijos, — kitaip tą sistemą nepavadinai. Ir susidūrusi su šiomis parastomis suprantamomis žmogiškomis pastangomis, Tarybų Sąjunga, niekados savo strategijoje jų nenaudojusi, pabūgo. Ir apšaukus jį organizatorius teroristais bei žmonių grobystojais — tai yra tuo, kuo nuolatos užsiima pati, — iš pasaulinės sporto olimpiados pabėgo. Baltų Lygos veikla davė konkrečius rezultatus. Deja, tai vienintelė efektyviai veikianti politinė iševijos organizacija užsienyje. Norėtųsi palinkėti jai ir toliau geros kloties jos sėkmingoje veikloje, kurią lengva pažinti ne iš nieko nereiškiančių pseudopatriotinių šūkių, bet iš konkrečiai atliekamų darbų.

Geriau trobelė, kurioje esi laimingas, kaip rūmai, kuriuose verki.

Kinų priežodis

Man atrodo, kad jokių ypatingų išskaičiavimų čia nebuvo. Tai doros organizacijos dorų žmonių spontani-

Kun. Petras Patlaba su Little Rock vyskupu J. McDonald švenčiant kun. P. Patlabos 50-ties metų kunigystės sukaktį gegužės 26 d. Hot Springs, Ark.

Nuotr. T. Jankausko

PIETŲ KRYŽIAUS DUKRA

ANDRIUS NORIMAS

ROMANAS

40

— Staiga ragelyje viskas nutrūka.
— Alio! Alio! Viskas nutrūko...
Pajunta vėl gyvybė ragelyje, bet šį kartą žemas balsas labai griežtas.
— Labai atsiprašau už miss Nancy elgesį! Vėl viskas nutrūka ir Algimantas nespėja pasiklausti moters apie Irma. Padeda ragelį ir smulkiau atpasakoja Olivijai pasikalbėjimą su Nancy.
— Jos balsas lyg mieguistas... kalba labai ištesdama žodžius. Atrodo, lyg būtų visai girta...
— Ar tik nebus prisiragavusi kokių narkotikų? Ak, ne jau Irma draugauja su tokiomis mergaitėmis?

— Iš tos Nancy atsakymų sunku pasakyti, ar Irma ten ar ne... Ji sakė, kad ji žino apie Irma, kaip apie Alicijos draugę, bet tai ir viskas, ką galėjau iš jos iškvosti!
Olivija vėl nerami ir net nusiminusi. Neteko dar užtikti jokių Irmos pėdsakų ir tai ją jaudina ir baugina iki nusiminimo.
— Aš beveik esu tikra, kad Irma yra pas ta Aliciją! Juk sužinojome, kad ji geriausia Irmos draugė... O jį ką ji savo nusiminime galėjo kreiptis, jei ne į geriausią draugę?
— Gal ir tavo tiesa, Olyte... Bet dabar turėsimė

sutelkti visą mūsų dėmesį į šios šeimos ištyrimą. Atrodo, tai gali būti labai turtingi žmonės. Iš balso aš spėjau, kad tuo storu atsiliepia tarnaitė... Greičiausiai, juodė. Aš jau atspėjau jų specifinį kalbėjimo būdą. O kad ji atsiprašė už namų viešnios Nancy nelabai etišką kalbėjimą su nepažįstamu vyru, tai įrodo, kad ji namuose yra nuolatinė tarnautoja, net su didelėmis priežiūros teisėmis ir privilegijomis. Man atrodo, kad turime tos negrės pasiklausti!

Nieko nelaukdamas, Algimantas vėl suka skydelio numerius. Šį kartą ragelyje atsiliepia jauno vyro, o gal ir berniuko balsas. Nesitkėdamas iš berniuko tinkamų paaiškinimų, jis padeda ragelį.
— Atsiprašau... Ne tas numeris...
Taigi, vėl nesėkmė. Olivija nusimena, bet Algimantas ją nuramina, žadėdamas paskambinti kiek vėliau. Olivijai išėjus virtuvėn ruošti vakarienės, jis giliai susimąsto.

„Moters šeštasis jausmas... Gal ir Olivijos teisybė... Irma tik geriausiai draugei patikėjo savo sielvartą. Juk jaunas būdamas ir aš pats slapčiausiai reikalus išsipasakodavau tik draugams! Geriausias klasės draugai Antanui Kropui! Nei tėvui, nei motinai! Net nei broliui! Ak, jis liko Lietuvoje... Vadinasi, Irma pasirinko pasislėpimą pas draugę. Ar mums jos ten reikia ieškoti? Ar galime reikalauti, kad Alicija ją mums gražintų? Ar laukti, kol ji pati susipras daranti mums skriaudą ir suteikianti rūpesčių. Gal ji pati sugrįš namo? Dieve brangus... Juk daug geriau žinoti, jog pradingusi duklė yra sveika, kaip kримstis nežinioje ir visiškoje tamsybėje! Nors dar nesame visiškai įsitikinę, kad ji tikrai ten, bet ši prielaida mane jau apramino! Kažkas viduje jau sako — ji nemirė, ji nežuvo... Ji gyva, tik labai nelaiminga, sumišusi, sužinojusi apie save visą žiaurią tiesą...“

„Ir ką sakytai tai negrei? Kaip pradėti? Ar reikalauti, ar maldauti pasakyti bent ką nors apie Irma? Iš dalies gerai, kad nepavyko antrą kartą jos prisiskambinti... nežinočiau net kaip pradėti kalbėti apie Irmutę... Dabar reikia apskaičiuoti kiekvieną žodį! Iš viso, turiu užgulti telefoną ir nuolat skambinti į Dwyer namus, kol atsilieps toji tarnaitė. Atrodo, kad Dwyeriai yra labai turtingi žmonės! Lyg kažką atsimenu... Irma pasakojo apie draugę Aliciją, kad jos tėvai labai daug turto ir nuosavybių turi po visą Ameriką išbarstytą...“
Stveria telefono abonentų knygą ir ieško Dwyer pavardės, norėdamas surasti Alicijos adresą. Telefono numerį tada gavo iš kolegijos raštinės, bet vieton adreso buvo užrašyta pašto dėžutės numeris. Dabar abonentų knygoje atranda net keiliolika Dwyer pavardžių! Alicijos tėvo vardo nežinodamas, lygina pavardes su turimu telefono numeriu, bet knygoje to numerio visiškai nėra. Tai nesąrašinis numeris. Norintiems sužinoti šio telefono numerio savininko pavardę ir adresą, telefonininkė visada griežtai ir mandagiai atsako: „Gaila, tai nesąrašinis numeris ir mes negalime jums duoti informacijų“.

Algimantas pasijunta esąs vėl alkilgavyje. Remtis spėliojimais jis negali. Brautis telefonu į privatų butą Amerikoje didelis nusikaltimas, lygiai kaip ir brovimasis asmeniškai. Privatumo teisė šiame krašte labai saugoma ir vertinama.
Vakarieniė abudu Rykantai susėda tylūs, neramūs viduje ir išviršiniai susimąstę. Tokius užtinka jėgės Arūnas.

— Tai jau grįžai? Kasgi laimėjo?
— Aš nė karto nelaimėjau... Nesisekė...
— Eik nusiplauti rankas ir sėskis vakarieniės.

(Bus daugiau)

LIETUVOS DID. KUNIGAİKŠTIJOS ISTORIJS STUDIJOS

J. DAINAUSKAS

1983 m. gruodžio pabaigoje Lenkijoje Adomo Mickevičiaus vardo universitetas Poznanėje savo istorijos leidinių serijoje 108 numeriu išleido Henriko Lowmianskio „Studija nad dziejami Wielkiego Księstwa Litewskiego“, 579 p. Jį redagavo to pat universiteto prof. Jerzy Ochmanski (1982 m. Poznanėje išleides savo „Historia Litwy“ antrą laidą). Veikale pateikta atranka prof. H. Lowmianskio raštų liečiančių Lietuvos istoriją.

Knygos I-je dalyje (13-350 p.) pateikti keturi skyriai iš jo veikalų „Studia nad początkami społeczeństwa i państwa Litewskiego“, 2 t., 1931-32 m. išleisto Vilniuje. Darydamas gausių palyginimų su kitais baltais Lowmianski tame veikle tyrinėjo lietuvių tautos visuomeninius ir valstybinius santykius.

1983 m. veikal I-ji dalis užvardinta: „Studijos apie lietuvių visuomenės / bendruomenės atsiradimą“. Minėtų keturių skyrių bei jų skyrelių užvardinimai gana vaizdžiai apibūdina veikal tematiką. I. Įsikurdinimas. 1. Genčių laikotarpio įsikurdinimo genezė, 2. Fiziografinės sąlygos, 3. Įsikurdinimo lokalizacija ir jo rubežiai. A. Metodologinės pastabos, B. Įsikurdinimo rubežiai, C. Žvilgsnis į Baltų įsikurdinimo lokalizaciją XIII a., 4. Gyventojai. 5. Įsikurdinimo vietas, A. Teritorija, B. Sodybų lokalizacija „Lauke“, C. „Lauko“ gyventojų organizacijos klausimai. II. Gyventojų susisluoksniavimas. 1. Paprasti žmonės, 2. Didelių žemės ūkių nuosavybės klausimas, A. Prūsų „nobilių“ žemės nuosavybė, B. Inflančių „seniorų“ valdos, C. Pradžiai didelių žemės ūkių Lietuvoje, 3. Baltų „nobilių“ dvarų organizacija, 4. Visuomeninė „nobilių“ padėtis, A. „Nobilių“ klasės visuomeniniai-organizaciniai pagrindai, B. „Nobilių“ padėtis Ordino valstybėje ir lietuvių monarchijoje. III. Kiltis. 1. Kilties skaitmeninis pajėgumas ir išsidėstymas, A. Bajorų kiltis Lietuvoje XVI amžiuje, B. Kiltis pas Baltus padermių epochoje, 2. Seimos struktūra, 3. Kilties medžiaginiai pagrindai, 4. Kilties organizacija ir jos funkcijos, 5. Ginkluotos palydos pradžia. IV. Teritoriniai junginiai. 1. Politiniai-teritoriniai struktūra, A. Valsčiai, B. Aukštesnio laipsnio teritoriniai junginiai, 2. Monarchinės santvarkos klausimai, 3. Valdžios organai: suėigos ir viršininkai, 4. Karinė organizacija, A. Gynybos sistema, B. Kariuomenė.

I ši veikalą neįjungti 1931-32 m. veikal trys dideli skyriai: Ūkinio gyvenimo pagrindai (101 p.), Politinė geografija (128 p.) ir Lietuvių monarchijos genezė (139 p.).

1983 m. veikal II-ji dalis užvardinta: „XIV-XVI amž. lietuvių ir gudų visuomenės studijos“ (351-530 p.). Šios knygos V skyr.: Lietuvos Didžioji Kunigaikštija. Santvarkos ir teisės klausimai. Šiame rašinyje (1972 m.) H. L. aptaria Juliusz Bardacho veikalą „Studijos apie XIV-XVII Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės santvarką ir teisę“, išl. 1970 m. Varšuvoje. VI skyrius: „Pastabos apie jogailinės unijos visuomeninius ir ūkinius pagrindus“ (365-454 p.), kuris buvo paskelbtas 1934 m. Vilniuje. VII skyrius: „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos XVI a. kariuomenės surašymai kaip šaltinis apgyvendinimo istorijai“. Tas rašinys buvo paskelbtas 1960

m. Varšuvoje. Remiantis tais Lietuvos D.K. kariuomenės surašymais H. Lowmianski teigia, kad 1569 m. vadina mos Liublino unijos metu Lietuvos D.K. buvo 3,500,000 gyventojų. Rašinys gerai dokumentuotas ir turi daug išnašų.

Tolimesni 1983 m. veikal du skyriai etnografinės Lietuvos neličia. Tai VIII. Mohilovo ūkinė struktūra žemės ūki valakinės reformos metu ir IX. Mohilovo prekyba XVI amžiuje.

H. Lowmianskis savo studijose Lietuvos istorijos klausimais, ypač gilindamasis į istoriją laikotarpio prieš Lietuvos valstybės susiformavimą, didelį dėmesį kreipė į krašto ekonomiką, į socialinį gyventojų susisluoksniavimą. Čia jis daugiausia panaudoja Ordino kronikininkų pateiktas žinias apie prūsus (sambus ir kitas kiltis) ir jas bando analogiškai taikyti ir Lietuvos žemių socialinei raidai pavaizduoti. Nors Lietuvos kilmingųjų, bajorų iškilimą jis dokumentuoja daugiausia Zigimanto Augusto valakinės reformos revizorių surinktais duomenimis, kada nuodugniai buvo tikrinamos Lietuvos bajorų žemės valdymo teisės ir kada

daug tų bajorų savo teises valdyti žemes ir tuo pačiu būti priskirti prie bajorų klodo, tas savo neretai labai neaiškias teises, daugiausia išvedžiojo valdovo Vytauto tikrai ar tariamai jiems suteiktomis privilegijomis. Iš kariuomenės surašymo sąrašų matyti, kad apsigyvenimas (kolonizacija) naujų žemių plotuose (ypač nuo Vytauto laikų) vyko kiltimis, šeimų junginiais, joms užimant plotus be pašalinų žmonių (gyventojų) priemaišų. Dar XVIII a. „akalicose“ gyveno tos pačios šeimos nariai (Žemaitkiemy Domeikai ir t.t.).

Kiekvienas iš tos knygos skyrių pateikia gerai dokumentuotą medžiagą, vertą lietuvių istorikų didesnio dėmesio. Pvz. IV skyrius apie teritorinius junginius gana įžvalgiai nagrinėja senosios Lietuvos pagrindinį politinį teritorinį vienetą — valsčių. Prūsijoje, Sambijoje 2200 kv km plote buvo 15 valsčių. Inflančiuose, daugiau kaip 9000 kv km plote buvo 29 valsčiai. Zemaitijoje (atmetus Cieklio ir Šiaulių žemes), 9000 kv km plote buvo, berods, 32 valsčiai. Aukštaitijoje (kur senoji apsigyvenimo struktūra buvo išlikusi ir XIII-XIV a.) 6000 kv km plote buvo 16 valsčių, t.y. aukštaitių valsčių, t.y. apėmė didesnius žemės plotus negu Zemaitijoje, vid. 200-375 kv km vienam valsčiui.

Užtat gyventojų tankumas buvo didesnis Sambijoje nei Lietuvoje. Žemaitijos valsčiai vidutiniškai turėjo apie 1000 gyv., Sambijoje — apie 1500

gyv. Latvijos valsčiai turėjo mažiau gyventojų. Valsčių gyventojus sudarė šeimų junginiai, kiltys, susisietusios kaimais, kuriuose retai gyveno daugiau kaip 30-40 šeimų, t.y. 150-200 galvų. Kitaip tariant, valsčiuje gyveno kelios ar keliolika kiltių. Taip pagal 1567 m. kariuomenės surašymą Kauno apskrityje buvo 77 kiltys. Tuo tarpu toje apskrityje tada buvo tik 7 valsčiai. Tačiau tai nebuvo jokia norma. Kitoje apskrityje buvo mažesnės apimties kaimai ar daugiau valsčių. H. Lowmianskio teigimu, valsčiai atsiradavo, steigėsi iš didesnių junginių (ploto atžvilgiu). Kaimams, valsčiams plėstis nemažos reikšmės turėjo giminytės, gentinės ryšiai.

Lietuvos santykius su Lenkija H. Lowmianskis nagrinėja, pasiremdamas lenkų istoriografijoje priimtomis unijomis, pradedant tariamu Kriavo aktu ir baigiant Liub-

lino unija Jogailos-Vytauto laikus nagrinėja vadinamais Horodlės susitikimo dokumentų duomenimis. Lietuvos valdovo valdžia Lietuvoje buvo absoliuti. Bet Horodlės „akte“ pateiktas teigimas, kad lietuvių iki to laiko buvo savo valdovo vergais, H. Lowmianskio manymu, esąs nepatvirtas, nors Gedinaičiūms Lietuva buvo jų giminė nuosavybė.

Turint galvoje, kad minėtas 1931-32 m. H. Lowmianskio veikalas šiandien yra didelė retenybė, o kiti jo rašiniai yra seniai išnykę iš knygynų lentynų, 1983 metų jo raštų atranka, išleista Poznanėje universiteto, yra labai vertingas įnašas Lietuvos istorijos studijoms plėsti.

Daug yra žmonių, bet daugiau veidų, nes kiekvienas žmogus turi daug veidų.

Miunchene mažieji lietuviukai atlieka programą Motinos dienos proga Nuotr. dr. S. Girmianus

gyv. Latvijos valsčiai turėjo mažiau gyventojų.

Valsčių gyventojus sudarė šeimų junginiai, kiltys, susisietusios kaimais, kuriuose retai gyveno daugiau kaip 30-40 šeimų, t.y. 150-200 galvų. Kitaip tariant, valsčiuje gyveno kelios ar keliolika kiltių. Taip pagal 1567 m. kariuomenės surašymą Kauno apskrityje buvo 77 kiltys. Tuo tarpu toje apskrityje tada buvo tik 7 valsčiai. Tačiau tai nebuvo jokia norma. Kitoje apskrityje buvo mažesnės apimties kaimai ar daugiau valsčių. H. Lowmianskio teigimu, valsčiai atsiradavo, steigėsi iš didesnių junginių (ploto atžvilgiu). Kaimams, valsčiams plėstis nemažos reikšmės turėjo giminytės, gentinės ryšiai.

Lietuvos santykius su Lenkija H. Lowmianskis nagrinėja, pasiremdamas lenkų istoriografijoje priimtomis unijomis, pradedant tariamu Kriavo aktu ir baigiant Liub-

lino unija Jogailos-Vytauto laikus nagrinėja vadinamais Horodlės susitikimo dokumentų duomenimis. Lietuvos valdovo valdžia Lietuvoje buvo absoliuti. Bet Horodlės „akte“ pateiktas teigimas, kad lietuvių iki to laiko buvo savo valdovo vergais, H. Lowmianskio manymu, esąs nepatvirtas, nors Gedinaičiūms Lietuva buvo jų giminė nuosavybė.

FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-8654
3208 1/2 W. 95th Street
Chicago, IL 60632 Tel. 927-5980

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai. Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir ausuojame visų rūšių grindis

BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

M.A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood — Tel. 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių išskvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Perskaityt „Draugą“, duokite jį kitiems perskaityti.

MEILINGAS DĖKUI

Neturiu galimybės laiku, tinkamai padėkoti asmeniškai kiekvienam — siunčiu bendrą, viešą, nuoširdžiausį dėkui! Dėkoju ruošiusiems jubiliejaus minėjimus Hot Springse, Chicagoje, labai sekmingai, puošniai, juose atlikusiems programoms taip šauniai, juose meilingai dalyvavusiems ir visiems mane sveikinusiems raštu ir žodžiu.

Kiekvieną Jūsų turiu meilingai širdyje ir dėkingai laikysiu visas savo gyvenimo dienas! Prašau, maldauju Dievulį visiems gausios palaimos.

Jūsų kun. Petras Patlaba

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Tel. — 476-2206

RŪPSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Atdara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

The Real A-Team.

Standard Federal Savings will like you to meet eleven young men and women whose grade averages are anything but average.

Selected by their schools or community organizations on the basis of academic excellence and leadership abilities, these outstanding students are the 1984 recipients of Standard Federal Scholarships to the college or trade school of their choice.

We warmly congratulate these scholars on their many achievements and wish them a future that's just as bright as they are.

Chicago, Downers Grove, Hickory Hills, Lombard, Oak Lawn

Neal Alexander
Glenbard East H.S.

Sam Nichporuk
Downers Grove South H.S.

Michael O'Dea
Kelly H.S.

Jeff Caracci
Stagg H.S.

Vicki Owens
Downers Grove North H.S.

Peggy Cunningham
Oak Lawn Community H.S.

Donatas Silimas
University of Illinois

Jennifer Lenza
Kennedy H.S.

Marion Musa
Carie H.S.

Paul Steger
Richards H.S.

Debbie Vandergiff
Willowbrook H.S.

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

NAUJI PROFESIONALAI

Sio krašto gyvenimas, ypač technologijos ir ekonomijos srityse, yra nuostabiai dinamiškas. Skaitome apie nuolatinius išradimus bendrovių pelnus bei bankrotus, jų tarpusavį lenktyniavimą, darbo našumo kėlimą, žmogaus pakeitimą mašina, depresijas, infliaciją ir t.t. Į šią sraunantį gyvenimo tėkmę įtraukiamas ir žmogus. Jis, nenorėdamas būti blaškomas bei stumdomas kaip šapelis, taip pat turi rungtis, kovoti dėl egzistencijos, geresnio rytojaus. Žinome, kad kiekvieno ekonominio sukrėtimo atveju pirmomis aukomis tampa tie, kurie gyvenimui nėra tinkamai pasiruošę. Todėl nenuostabu, kad mūsų kolonijai malonu ir džiugu šį pasąri susilaukus net keturių jaunu profesionalų.

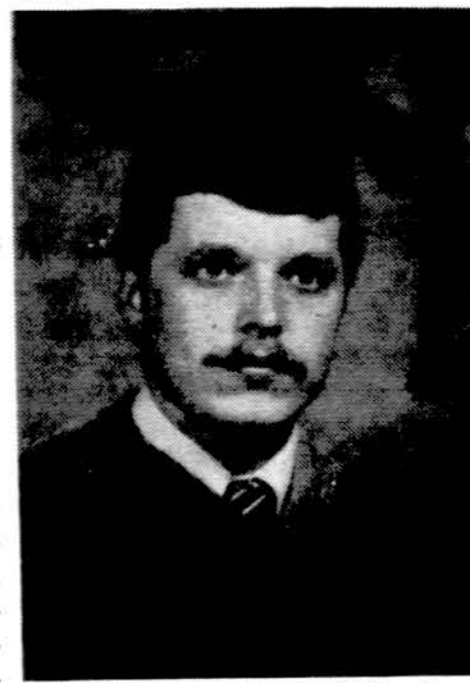

Gegužės 12 d. La Salle kolegiją baigė **Danutė Rukšytė**. Ji ėmė dvi mokslo šakas: kompiuterį ir biznį. Studijas vainikavo bakalauru laipsniu. Danutė yra viena iš ne daugelio, kuri, nors ir būda ma apkrauta mokyklos darbais, daug laiko skiria lietuviškiems reikalams. Nuo 1978 m. „Aušrinės“ vienetė šoka tautinius šokius. Tiek pat metų dainuoja „Vilties“ chore. Yra Vinco Krėvės lituanistinėje mokykloje vaikų darželio mokytoja. Lietuvių Bendruomenės dramų būrio aktorė, aktyvi ateitininkė, JAV LJS-gos tarybos narė. Nuo praėjusio rudens lanko buvusios Lietuvos operos sol. Juozės Augaitės dainavimo studiją. Penktajame Pasaulio jaunimo kongrese atstovavo Philadelphia skyrui. Buvo komiteto, ruošusio pirmąjį Šiaurės Amerikos pabaltiečių jaunimo kongresą, narė. Dešimtojo Lituanistinio seminaro, įvykusio Kent State universitete, dalyvė. Šiuo metu Danutė Rukšytė dirba profesinį darbą ir kartu studijuoja, siekdama magistro laipsnio.

Jonas Zerr, Charles ir Bronius Vaškaitis

Lilija Puodžiūnaitė, Angelės ir Jono Puodžiūnų dukterė, Temple universitete baigė gailingosios sesers mokslus ir įsigijo bakalauru laipsnį. Studijuodama vėžio (oncological) ligoninėje dirbo kaip gailingųjų seselių asistentė. Per ligoninės viršininkę už nuosirdų rūpestį iš ligonių gavo nemažai padėkos laišku. Lieka ir toliau dirbti minėtoje ligoninėje. Priklausė „Aušrinės“ šokėjų grupei.

Lilijos brolis **Alfredas Puodžiūnas**, birželio 2 d. Drexel universitete baigė biznį administraciją ir gavo bakalauru laipsnį. Lankydams universitetą, dirbo Liberty Federal Savings and Loan įstaigoje, mūsų vadinamame lietuviškame banke. Ten pat lieka dirbti ir toliau. Ateityje planuoja siekti magistro laipsnio. Sveikiname visus absolventus ir linkime sėkmės ateities darbuose. Prieš keliolika metų pas mus studijas baigusieji kuone visi išbėgiodavo į kitus miestus. Dabar džiugu pranešti, kad darbus susiranda čia pat ir beveik visi šliejasi prie lietuviško kamieno.

ALRK MOTERŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Manchester, Conn. birželio 3 dieną metinis apskrities suvažiavimas vyko 57-tos kuopos globoje. Apie pirmą valandą besirenkančias atstoves šeimininkės priėmė su kavute ir pyragaičiais. Posė-

džio prezidiume pasilieka apskrities valdyba ir viešios – sąjungos centro valdybos pirmininkė Julia Mack ir vicepirmin. Aldona Shumway. Suvažiavime iš viso dalyvavo 25 atstovės: New Bri-

tain, Hartford, Manchester ir New Haven kuopų. Waterburio kuopai asmeniškai neatstovaujama, bet savo veiklos pranešimą prisiuntė. Praėjusių metų suvažiavimo protokolą perskaitė M. Yesiukevičiūtė. Protokolą suvažiavimas priėmė kaip perskaitytas. Kuopų pranešimų apskrityje yra 176 narės. Iš jų 135 apšvietos ir 41 apdraudus skyriuose. Mirusių praėjusiais metais devynios, naujų įstojo trylika. Visos naujosios apšvietos skyriuje. Kuopų veikla daugiausia reikiama savose parapijose malda, savo narių globa bei labdara. Planėsnė veikla vyksta Hartfordo 17 kuopoj ir New Haven 33-čioj.

Apskrities vald. pirm. Emilija Šaulienė, padėjojus 17-tai kuopai už sausio mėnesio renginį apskrities naudai, priminė sunkumus ruošiant žymens įteikimą ses. Alojzai. Kuopos nesiskubinančios atsakyti į labai svarbius ir terminuotus klausimus. Tas sudarė daug nereikalingų sunkumų, kurių buvo galima išvengti su truputį daugiau dėmesio ir pastangų.

Apskrities išdininkė C. Phillips pranešė apskr. v-bos pajamas, išlaidas ir balansą. Kol kas išdas labai gerame stovyje.

Centro vald. pirm. J. Mack, sekusi suvažiavimo eigą, įvertino apskrities darbus ir stebėjosi kuopų pranešimų detalumu. Suvažiavimas esąs kitoks (tikimės gerąja prasme). Toliau painformavo apie centro vald. darbus ir pasitaikančius sunkumus. Smulkiau supažindino su apdraudus ir apšvietos (socialinio) skyrių problemomis bei sunkumais. Apdraudus skyriaus narių skaičius nedidelis. Tikėtis skyriui naujų narių – vilčių nedaug. Ar sąjunga išsilaikytų nesujungus su SLA ar verta iš viso šiam skyriui dėti tiek pastangų? Kur einame? Ar pasilikusios su draudimo skyriumi neatsidursime stagnacijos, ar atsiskaisios jo žengtume pirmyn... Tai klausimai, būtini svarstymų ir reikalavimų atsakymų sąjungai gyvuoti.

Socialiniame skyriuje – finansiniai trūkumai. „Motery Dirva“, sąjungos žurnalas, balanso nebesuveda. Trūkumus gana dideliu padengė 1982 metais išleista virimo knyga. Reikalingos nuolatines pajamas, nuolatiniams išlaidoms padengti. Virimo knyga buvo laimingas, bet atsitiktinis įvykis.

Pirmininkės kalba buvo labai vertinga. Skaityti jos straipsnius „Motery Dirvoj“ ir kitą spaudą yra viena, bet išgirsti, kad ir tas pačias problemas iš jos lūpų, visai kas kita. Turime pripažinti – organizacijose asmeniniai kontaktai yra nepalyginamai vertingesni. Savaimė suprantama, kad tai nevisada įmanoma. Connecticut apskritis Julijai Mack už tai labai dėkinga. Ji dvi dienas iš eilės praleido su mumis – šeštadienį Putname, sekmadienį čia. Jos jaunatviška ir blai via pažūra į gyvenimą teko tik džiaugtis ir gerėti.

Dar kartą aiškintasi socialinio skyriaus narių mokesčio reikalai. Kas tikrai yra nario mokesčio? Kad narė užsimoka 5 dol. metams, tai nereiškia, kad visi penki doleriai ir yra nario mokesčio. Iš jų trys dol. yra „Motery Dirvos“ prenumerata, o du nario mokesčio. Dėl nario mokesčio niekas nesiginčija, bet žurnalas įstringa. Vienoj šeimoj būna dvi ir net daugiau narių – užtenka vieno žurnalo. Ką daryti? Nieko. Kuopoj narė moka 5 dol., o centro vald. juos paskirsto. ALRK moterų sąjungos kiekviena narė prenumeruoja sąjungos žurnalą. Reikia pastebėti, kad „Motery Dirva“ tebėra pigiausias lietuviškas žurnalas – 0.50 dol. vienas numeris. Žurnalas gražiai

redaguojamas Dalės Murray, gražaus formato, spausdinamas ant gero popieriaus.

Suvažiavimui pateikti pasiūlymai: apskrities valdybai leisti be suvažiavimo nutarimo pasitaikiusiems reikalams vieton šimto dol. išleisti šimtą penkiasdešimt. Kuopai priėmusiai metinį apskr. suvažiavimą vieton trisdešimt penkių skirti penkiasdešimt. Sąjungos stipendijų fondui – šimtą ir Lietuvos Kat. Bažnyčios šalpai šimtą. Visi pasiūlymai balsavimu nutarta vykdyti.

Suvažiavimui paprašius, valdyba pasiūlymą dar sekančiam terminui, toj pačioje sudėty: Emilija Šaulienė, Albina Lipčienė, Marija Yesiukevičiūtė ir Catherine Phillips.

SOPHIE BARCUS RADIO SESERIS VALANDOS

Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Šotis WOPA 1490 AM. Transliuojam iš nuosavos studijos Marquette Pl., vedėja Aldona Daukas. Chicago, IL 60629. 7180 S. Maplewood Avenue. Tel. 778-1543

Ateinančių metų suvažiavimą priimti eilė Waterbury 43-čiai kuopai. Jei dėl kurių nors priežasčių negalėtų, tai bus New Havene. Posėdis baigtas malda.

Suvažiavimo pranešimai ir statistika verčia rimtai susimąstyti ir dar rimčiau jau dabar ruoštis – 41-mam sąjungos suvažiavimui, kuris bus 1985 m. Daug klausimų reiks atsakyti ir gyvybinių nutarimų padaryti.

Albina Lipčienė

KURIAM GALUI MOKĖT DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$300 IKI \$1,000

Chrysler LeBaron Medallion 2-dr. Coupe

BALZEKAS MOTOR SALES

CHRYSLER • LeBARON PLYMOUTH • K CARS "U WILL LIKE US" 4030 ARCHER — 847-1515

APSIPIRKITE DABAR!

GREEN CABBAGE—Zali kopūstai sv. 14 c.

BLACK BEAUTY or SANTA ROSA PLUMS—Slyvos 3 sv. \$1.00

CRISP GREEN PEPPERS—Zali pipirai 3 sv. \$1.00

LARGE CALIFORNIA LETTUCE—Salotai (14 oz. net weight) 3 už \$1.00

FRESH PICKED BLUEBERRIES—Mėlynės, pt. 98 c.

ESCAROLE & ENDIVE—Salotai sv. 39 c.

Enjoy our delicious Michigan Strawberries while they are still available. Pasigėrėkite skaniosiomis Michigan braškėmis, kol jų dar yra. Skambinkite PRO-DUCE dėl kainų. Skanios braškės.

CRISP CELERY sv. 29 c.

JUMBO SOUTHERN PEACHES—Persikai 3 sv. \$1.00

VISI GELIŲ ir DARŽOVIŲ DAIGAI bei ROZES — Pusė kainos

Dairy

NUGRIEBTAS PIENAS—PASUKOS—2% PIENAS, ½ gal. 79 c.

Deli

SAVE ON BRICK CHEESE—Sūris. sv. \$2.19

DAISY MINCED HAM—Maltas kumpis, sv. \$2.19

COLE SLAW—Kopūstų mišinys sv. 59 c.

Išpardavimas liepos 4 iki 8 d.

Visos mūsų krautuvės bus atdaros liepos 4 d.

Dėl kasdieninių specialių nuolaidų pasukite telefonu raides PRODUCE.

EGG STORE

6190 Archer Avenue — Tel. 284-8704

4177 Archer Avenue — Tel. 254-0018

8740 S. Ridgeland Ave. — Tel. 430-4787

7069 W. Cermak Rd. — Tel. 788-8500

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA
New York — Chicago — St. Petersburg
AKTYVAI 25,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA:
MARQUETTE PARKE 2615 W. 71st St. Chicago, IL 60629 tel. 737-2110	Savaitės dienomis: 10:00—6:00 Ketvirtadieniais: iki 7:00 Šeštadieniais 10:00—1:00	9% už taupomąsias sąskaitas (passbook) 10.5%, 10.75% 11%, 11.5% už terminuotus indėlius (CD) 12% už IRA SKOLINA: Tik savo nariams žemesniais nuosimčiais ir geresnėmis sąlygomis. Paskolos namų pirkimui, statybai ir kitiems reikalams.
CICERO 1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 tel. 656-2201	Antr. 9:00—12:00 Ketv. 3:00—6:00 Šešt. 9:00—12:00	
New Yorko tel. (212) 441-6799 St. Petersburgo tel. (813) 367-6304		

KIEKVIENA SAŠKAITA IKI \$100,000.00
APDRAUSTA FEDERALINES VALDŽIOS.

Mylimai žmonai

A. + A. ONUTEI mirus,

jos vyrą, Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje centro valdybos vicepirmininką DR. KAZĮ PAUTIENĮ, dukterį BIRUTĘ, sūnus ALGIMANTĄ ir MINDAUGĄ su SEIMOMIS bei kitus GIMINES giliai užjaučia ir kartu liūdi

LŠST PIRMININKAS
IR CENTRO VALDYBA

Brangiam tėveliui mirus Lietuvoje, dukrą

GENUTĘ ANKIENĘ su VYRU giliai užjaučiame liūdesio valandoje.

JADZE ir SŪNŪS RIMAS ir DAINIUS MULOKAI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YARDS 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Lietuvių Kunigų Vienybės metinis seimas ir 75-rių metų sukakties nuo kunigų sąjungos įkūrimo minėjimas bus rugpjūčio 29-30 dienomis Royal York viešbutyje Toronte, Kanadoje. Po seimo ir sukakties minėjimo dalyvaus šv. Kazimiero minėjime ir lietuvių katalikų kongrese bei operos - misterijos „Dux Magnus“ pastatyme ten pat Toronte. Kviečiami jau dabar visi kunigai registruotis ir dalyvauti savo sukakties.

x Rašyt. Anatolijus Kairys, Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkas, po operacijos šv. Kryžiaus ligoninėje jau grįžo į namus ir pamažu sveiksta dr. V. Tumasonio priežiūroje.

x Dr. Stasė Pacevičienė su vyru iš Adelaidės, Australijos, buvo atvykusi į savo kurso dantų gydytojų suvažiavimą Clevelande, dalyvaudama Tautinių šokių šventėje, o dabar atvyko į Chicago. Jie yra apsisotę pas dr. S. Pacevičienės seserį Birutę Bagdonienę, lanko savo motiną ir kitus artimuosius. Grįždami į Australiją dar sustos Fijų saloje, kur bus kelių dienų tarp-tautinis dantų gydytojų seminaras.

x Arūnas Kaminskas diriguoja Orchestrą of Illinois, kurio koncertas buvo birželio 10 d. Morton mokyklos salėje. Koncerte buvo matyti nemaža ir lietuvių. Po koncerto buvo priėmimas, į kurį Illinois Bell Telephone Co. pakvietė visus ir vakarienių dirigentui pagerbti, kurioje dalyvavo tik kvietiniai asmenys. Koncertas spaudoje susilaukė geros recenzijos. Po šio koncerto jis dirigavo tą patį orkestrą tik su kitokia programa Arlington Hts., o rudenį A. Kaminskas diriguos Chicago miesto auditorijoje.

x Balzeko Lietuvių kultūros muziejus atėmė šėštadienį, liepos 7 d., nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak. parodys tautinių dirbinių techniką. Apie meninį audimą kalbės Daiva Karužaitė-Gogola, apie medžio dirbinius — Antanas Paskotimas, apie šviudinukus — Helen Pius. Kviečiami tėveliai su vaikais dalyvauti.

x „Chicago Sun-Times“ liepos 2 d. laidoje išspausdino kun. J. Prunskio laišką apie laisvę išskelti vėliavas, kai tuo tarpu okupuotoje Lietuvoje už vėliavos iškėlimą yra baudžiama.

x Mama Ada „Iš gyvenimo nuotrupų“, eilėraščių, pasiekę „Draugo“ redakciją. Skirta vyrai a. a. Andriui. Eilėraščių paprastai ir nuoširdūs. Knygelė 207 psl., gražiai išspausdinta „Draugo“ spaustuvėje.

x Reikalinga lietuvių moteris prižiūrėti mažą mergaitę dvi ar tris dienas savaitėje. Skambinti 233-9578.

(sk.).

x Savininkas parduoda gerai prižiūrėtą vieną šeimai namą į pietus nuo Marquette Parko; yra įrengtas beismantas, centr. šaldymas, 2 mašinos garažas. Skambinti 778-7390.

(sk.).

ARAS
Daugiametis ir taisyklės visų rūšių
STOGS.
Sąjūkiškų patalpinimų esančių
aprašai. Pats prižiūri darba
ARVYDAS KILIA
737-1717

x Lietuvių jaunimas iš Argentinos ir Brazilijos duos koncertą liepos 6 dieną, penktadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programoje Argentinos tautinių šokių grupė „Inkaras“ pašoks ir padainuos lietuvių ir argentiniečių tautinių šokių ir dainų. Brazilijos jaunimo grupė „Nemunas“ pasirodys su lietuvių tautiniais šokiais. Chicago visuomenė kviečiama dalyvauti ir susipažinti su Pietų Amerikos lietuvišku jaunimu.

x „Draugo“ rengiama metinė gegužinė marijonų soduose bus liepos 29 d. Prasišės pamaldomis, bus pietūs, laimėjimai ir kiti įvairumai. Jau dabar kviečiami visi gegužinėje dalyvauti ir prisiminti dienraščio 75-rių metų sukaktį, kuri pradeda minėti liepos 12 d.

x Pavergtųjų Tautų komitetas planuoja turėti spaudos konferenciją liepos 19 d., ketvirtadienį, 10 val. prieš pietus Ceremonial Courthouse Dirksen rūmuose, 219 So. Dearborn, Illinois repr. Judy Baar Topinka vadovaus pranešimams. Taip pat dalyvaus sen. Charles Percy, Linas Kojelis, specialus Baltųjų rūmų asistentas, Edward J. Derwinski, repr. Penny Pullen ir kongr. Henry J. Hyde.

x Gene Shukis yra paskirtas Lennox Industries Inc. direktorium naujai sudarytai bendrovės Quality Assurance pozicijai. Jis yra atsakingas už programos koordinaciją ir įvykdymą. Anksčiau G. Shukis užėmė aukštąsias pozicijas New Chrysler korporacijoje Trenton, Mich. Studijavo ir bakalaurą laipsnį įsigijo Lawrence Institute of Technology Southfield, Mich., ir magistro laipsnį Dallas universitete. Lennox Industries centras yra Dallas, Texas.

x Amerikos Muzikos konservatorija ir mero specialiu įvykiu raštinė kviečia spaudos konferenciją liepos 10 d., antradienį, nuo 2 iki 4:30 val. p. Collins Hall, 116 So. Michigan Ave., ir praneš apie rengiamus muzikos festivalius liepos 21 d. Montrose Harbor ir rugpjūčio 4 d. South Shore Country Club.

x Argentinos ir Brazilijos lietuvių tautinių šokių grupių bendras koncertas vakaras įvyks šį penktadienį, liepos 6 d., 7 val. vakaro Jaunimo centre. Šios grupės sekmingai dalyvavo VII-toje Tautinių šokių šventėje Clevelande ir savo sugebėjimus nori parodyti Chicago lietuviams. Bilietai po 6 ir 5 dol. — bus galima įsigyti prieš įėjimą prieš koncertą. Visuomenė kviečiama pamatyti Pietų Amerikos Tautinių šokių šokėjus.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747.

(sk.).

x Reikalinga lietuvių moteris prižiūrėti mažą mergaitę dvi ar tris dienas savaitėje. Skambinti 233-9578.

(sk.).

Arūnas Kaminskas vienos repetacijos metu su Lietuvių operos nariais besiruošiant „Fausto“ operai. Nuotr. J. Tamulauičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

BENDRO GYVENIMO KELY

Gegužės antrasis sekmadienis — Motinos diena. Julijai ir Jurgui Gyliai negalėjo net kilti mintis, kad juos vaikai kokių kitu tikslu kvieštų į Dainos restoraną pietums. Žinoma, tik pagerbti mamą, kad jai gražų gegužės sekmadienį per Motinos dieną nereikėtų virti pietų ir kaisti virtuvėje.

Tačiau restorano atskiroje salėje jau laukė Gylių vaikai, giminę ir būrelis artimiausių draugų. Dukra Aušrelė ir žentas dr. Rimas Karkas su vaikais atsivežė tėvelius. Svečiai, pajutę, kad Gyliai jau atvažiuoja, išsiriškavo, sudarydami taką įžengiantiems sukaktuviniams. Juk už savaitės turėjo sukakti 40 metų, kai buvo palaiminta jų moterystė garsioje Aušros Vartų šventovėje Vilniuje. Muzikos garsams aidint, į salę įžengė sukaktuviniškai.

Negalėjo sulaikyti ašarų Julija, susijaudino Jurgis. Tokia staigmena! Kaip galėjo vaikai išlaikyti paslaptį? Lengvai, nes, kaip minėjau, Motinos diena. O čia trys mamos: Julija Gylienė, dukra Aušra Karkienė ir marti Dana Gylienė žadėjo susėsti prie stalo su šeimomis.

Stalai puošėsi Noros Gylienės (marčios) meniškai sudėliotais gėlių žiedais. Visi vašinosi labai skaniais, gausiais ir įvairiais pietų patiekalais.

Programą pradėjo žentas iš Kanados dr. Rimas Karka, jį tęsė visi keturi vaikai ir vaikaičiai. Visi keturi yra baigę

x Prof. dr. Marija Stanusk-Saulaitė iš Chicago išsikėlė gyventi į savo tėvų buvusius namus. Jos adresas dabar yra toks: 82 Old Colonial Rd., Oakville, Conn. 06779.

x Mokytojų ir jaunimo studijų savaitė bus liepos 29 — rugp. 5 d. Dainavoje. Norintieji dalyvauti registruojasi pas J. Masilionį, 4632 S. Keating Ave., Chicago, IL 60632. Tel. 312 - 585-2629.

x East Chicagos medžio-tojų klubo valdyba prašo pranešti, kad važiuojantieji į varžybas ir gegužinę, kuri bus atėmanti šėštadienį, liepos 7 d., Bass Lake, Ind., Matukienės sodyboje, prašomi pasiminti ir savo kėdes.

x Brighton Parko lietuvių festivalis bus liepos 7 d., šėštadienį, 4300 So. Western Ave. Prasišės 11 val. prieš pietus, baigsis 11 val. vak. Bus muzika, lietuviški valgiai, meninė programa, vaikams žaidimai. Festivalį rengia Brighton Parko lietuvių, remiami ald. A. Majerczyk ir miesto valdybos. Kviečiami lietuvių ir iš toliau.

x Reikalinga lietuvių moteris prižiūrėti mažą mergaitę dvi ar tris dienas savaitėje. Skambinti 233-9578.

(sk.).

aukštuosius mokslus. Trys jau sukūrė lietuviškas šeimas. Aušrelė su Rimu ir Linas su Danute jau atsivežė būrį savo mažiulių. Jie visi puikiai lietuviškai ir katalikiškai auklėjami. Penki mažieji pirmą kartą dalyvauja tokioje ypatingoje šventėje. O vienas pusantrų metų Darius pasiliko Toronte senelių Karkų globoje.

Po Rimo įžangos Aušrelė, Linas, Jurga ir Saulius papasakojo apie savo tėvelių gyvenimą, vaizdžiai ir linksmai kiekvienas nušveidami po dešimtmetį. Pirmąjį tėvelių gyvenimo dešimtmetį aptarė Aušrelė, papasakodama įdomesnius epizodus. Po vestuvių bolševikiniam siaubui artėjant, priversti buvo palikti savo tėvynę. Vokietijoje, vos vienuolikai mėnesių po vestuvių, tarp sirenų ir krentančių bombų gimė pirmasis sūnus Linas. Po dviejų metų stovykloje — Aušra Marija. Suskaičiavo Aušrelė, kiek tūkstančių kartų buvo visų keturių vystyklai išplauti, kiek nemiškų naktų praleista, kiek saulės patekėjimų pasitakta. Ir vis dėl to su tėvelio pagalba mama atrado laiko susikaupinti ir kurti, rašyti eilėraščius.

Vinguotas kelias nudangina tolimon Australijon. Čia abudu Gyliai išjungia ir lietuvišką veiklą. Julija — lituanistinės mokyklos mokytoja. Jurgis — visuomenės veikėjas, daugiausia dirbęs Lietuvių Bendruomenėje. Toje egzotiškoje šalyje, kur kengūros vaikus su saviem krepšiuose nešioja, Gylių džiaugsmui ir pasaulį ateina Jurga ir Saulius.

Australija — ne tėvynė. Į JAV vilioja giminės ir platus lietuviškas gyvenimas. „Su keturiais lagaminais, keturiais vaikais ir daug vilčių atėičiai prasidėjo visi naujas gyvenimas Amerikoje“, pasakoja Jurga. Stebisi vaikai, kaip ilgas ilgas vakaras, vaikus suguldė tėveliai šneke.

Linkime sukaktuviniams dar daug sveikų, prasmingų ir kūrybingų metų ir planų bei vilčių išsipildymo.

A. K.

Loyolos universiteto lietuvių klubo valdyba įteikia dovaną Pedagoginiam lit. institutui. Iš kairės: Br. Juodelis, prof. dr. J. Račkauskas, Laura Ragaitė, Daina Tijūnelytė ir Jonas P. Vaikutis. (Nuotraukos nėra pirm. Dainės Kerekytės). Nuotr. Jono L. Račkausko

CHICAGOS ŽINIOS

KILS NUOSAVYBIŲ MOKESČIAI

Illinois atstovų rūmai birželio 30 d. priėmė įstatymą, pagal kurį Chicagoje pakeliami nuosavybių mokesčiai, telkiant lėšas mokykloms.

AGRONOMŲ S-GOS GEGUŽINĖ

Joninių rytą iš Chicago ir jos apylinkių agronomai jų šeimos ir draugai skubėjo link Lemonto į prof. Mečio ir agr. Faustinos Mackevičių sodybą. Skubėjo ne papartio žiedo ieškoti, skubėjo į Agronomų s-gos gegužinę. Po plačiašakiais ažuolais išsiriškavo automobilių eilės. Atvažiuosius pasitiko Mackevičiai ir gegužinės rengėjai.

Svečiai grupelėmis išsikirstė po sodybą. Prie namų jų akį patraukė gėlių darželis, o už namų didžiulis sodas. Visur matėsi rūpestinga šeiminių ranka. Svečiams džiaugiantis sodyba, agronomai greitai peržiūrėjo savo 2-jų metų veiklą. Patikrino kasa, iš kurios nuolat paremia lietuvišką judėjimą. Šį kartą vieno iš didesnių sumų — 500 dolerių buvo pasiūta Lietuvos pasiuntinybės Washingtono namų remonto reikalams. Sehoji valdyba, nariams praešant, sutiko pasilikti dar vienam terminui. Valdybą sudaro: pirmininkė — S. Janulaitienė, vicepirmininkai — K. Indreikienė, J. Galinis, A. Santaras ir A. Šosė.

Pasidžiaugę gamta svečiai ir agronomai sėdo prie baltai apdengtų stalų valšėms. Tautinių šokių šventei paremti buvo praversti laimėjimai, kuriuos puikiai pradėdė dr. A. Ruibienė ir agr. St. Briedis. Surinkta 107.50 dol. Kaip ir kiekvienais metais, agr. St. Vaičius savo humoristiniu žodžiu visus gerai nuteikė. Buvo malonu pabūti gamtos prieglobstyje, susitikti su ilgai nematytais draugais, pasisėkūčiuoti. Visi dėkingi M. ir F. Mackevičiams už leidimą pasinaudoti jų sodyba ir A. Kikilui už parpinimą stalų ir kėdžių.

LIETUVIŲ DIENA MARQUETTE PARKE

Marquette Parko Lietuvių namų savininkai surengė lietuvių dieną — festivalį birželio 23 dieną 69-toje gatvėje. Pirmininkas Zigmantas Mikūzius pradėjo džiaugsmingai sveikindamas susirinkusius, padėjo už gausų dalyvavimą. Sol. Dalia Kūčienė publikai ir orkestrui pritariant sugiedo Amerikos ir Lietuvos himnus, kurie didingai nusikambėjo minioje. Sveikinimo kalbas pasakė buvusi Chicago merė Jane Byrne, sen. Frank Savickas, ald. Frank Brady, Jonas Stonkus ir kiti. Svečių tarpe dalyvavo vysk. V. Brizgys, klebonas kun. Antanas Zakaruskas, kandidatas į sanitarinį distriktą Jonas Talandžius, Illinois repr. Andy McGann ir kiti. Išilgai 69-tą gatvę nuo Washtenaw iki Western gatvės 4 bloka atrodė lyg didžiulė upė minios. Nustatyta, kad dalyvių buvo apie 15 ar 20 tūkstančių. Dalyvavo 2, 5 ir 9 televizijos kanalai ir kelios radijo stočių tarnybos.

Nuoširdi padėka priklauso komiteto nariams už įdėtą rūpestį, darbą ir ateiktus geros rezultatus pirm. Z. Mikūziui, D. Mikūzienei, Jonui Paukščiui, Jonui Talandžui, Vitui Pliplui ir visiems, kurie prisidėjo prie šio didingo renginio. Su pasididžiavimu galime pasakyti, kad tai buvo lietuvių triumfo diena. Marquette Parko policijos vadas J. Corless su policijos pareigūnais sumaniai tvarkė šaudymo reikalus. Reikia nuoširdžiai pasidžiaugti, kad viskas praėjo sėkmingai.

Stasys Patlaba

ATIDARYTAS

RAVINIJOS SEZONAS

Praeitą penktadienio vakarą prasidėjo 49-tas Ravinijos vasaros festivalio sezonas, kuris tęsis iki rugsėjo 8 d. Atidaryme buvo atlikta Mahlerio simfonija No. 8, kuri paprastai dėl didelio atlikėjų skaičiaus vadinama Tūkstančio simfonija. Dirigavo James Levine. Dainavo 8 solistai ir trys chorai: Chicago simfonijos choras iš 154 narių (jų tarpe yra ir 3 iš mūsų Operos choro), Wisconsin simfonijos choras iš 123 narių ir Glen Ellyn vaikų choras iš 111 mergaitių ir berniukų. Grojo Chicago Simfonijos orkestras iš 120 orkestrantų, papildytas dar 2 arfom (iš viso 4) ir kai kuriais kitais instrumentais. Didelį įspūdį 16-kai tūkstančių klausytojų paliko Veni, Creator Spiritus pabaiga, ir pati pasakutinė dalis, kuri yra Mahlerio sukurtą pagal Goethės „Faustą“.

VĖL NAUJI MOKESČIAI

Pasaulinės parodos Chicago rengimo išlaidoms Illinois atstovų rūmai birželio 30 d. nusprendė pakelti mokesčius viešbučiams ir taip pat vadinamiems minkštesiems gerimams.

VAIKAI IŠ AIRIJOS

Į Chicago birželio 29 d. atskrido 164 vaikai, kuriuos septynioms vasaros savaitėms pasiėmė globoti 152 šeimos. Visi tie vaikai iš Šiaurės Airijos. Jų amžius nuo 11 iki 13 metų. Dauguma jų iš Belfasto.

559 MIL. DOL. SUSISIEKIMUI

Illinois valstija ir federalinė vyriausybė ateinančiais metais išleis 559 mil. dolerių Illinois keliams ir apskritai susisiekimui gerinti. Chicagoje numatyta už 32 mil. dol. tiesti greito susisiekimo linija į pietvakarius.

LAIMĖJO KONKURSA

Iš Vietnamo atbėgusi 14 mergaitė Tien Dang, kuri prieš 4 m. visai nemokėjo angliškai, dabar laimėjo rašinių konkursą, paskelbtą Atsargos karininkų sąjungos. Jos rašinys buvo rastas geriausias iš visų 4,500 Amerikoje gimusių, kurie konkurse dalyvavo. Rašinių patriotine tema, remiantis George Washington idėjomis. Premija jai buvo įteikta birželio 28 d. Chicago Marriott viešbutyje.

PASAULINĖ PARODA

Pasaulinės parodos organizavimas Chicagoje 1992 m. susiduria su finansiniais sunkumais. Illinois atstovų rūmai birželio 28 d. atmetė planą tam reikalui parūpinti 5 mil. dolerių.

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162

Kasdien 9—6 val. vak.
Šėštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šėštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS (Ostrauskas)

1000 Jorie Blvd., Suite 304
Oak Brook, IL 60521
Tel. Ofc. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582

Valandos pagal susitarimą